

Vak-PTA's schooljaar 2025-2026 havo cohort 2025-2027.

Hieronder staan in alfabetische volgorde de PTA's van (t)havo4.

Inhoud

Examenprogramma Aardrijkskunde havo cohort 2025-2027	3
Examenprogramma Biologie havo cohort 2025-2027	5
Examenprogramma Culturele en kunstzinnige vorming (CKV) havo cohort 2025-2027	9
Examenprogramma Duits havo cohort 2025-2027	10
Examenprogramma Economie havo cohort 2025-2027	12
Examenprogramma Engels havo cohort 2025-2027	15
Examenprogramma Engels t-havo cohort 2025-2027	18
Examenprogramma Filosofie havo cohort 2025-2027	21
Examenprogramma Frans havo cohort 2025-2027	25
Examenprogramma Geschiedenis havo cohort 2025-2027	27
PTA Internationale stage havo cohort 2025-2027	29
Examenprogramma Lichamelijke opvoeding (Bewegingsonderwijs) havo 2025-2027	30
Examenprogramma Maatschappijleer (Global Studies) t-havo cohort 2025-2027	34
Examenprogramma Maatschappijleer (Global Studies) havo cohort 2025-2027	36
Examenprogramma Maatschappijwetenschappen havo cohort 2025-2027	38
Examenprogramma Natuurkunde havo cohort 2025-2027	41
Examenprogramma Nederlands havo cohort 2025-2027	45
Examenprogramma NLT havo cohort 2025-2027	48
Examenprogramma Profielwerkstuk havo 2025-2027	51
Examenprogramma Rekenen havo cohort 2025-2027	52

Examenprogramma Scheikunde havo cohort 2025-2027	53
Examenprogramma Wiskunde A havo cohort 2025-2027	57
Examenprogramma Wiskunde B havo cohort 2025-2027	60
PTA Filosofie Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027	69
PTA Informatica Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027	75
PTA Maatschappijwetenschappen Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027	87
PTA Spaans (elementair) Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027	92
PTA Spaans Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027	98
PTA Wiskunde D Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027	106

Examenprogramma Aardrijkskunde havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Vaardigheden
 - Subdomein A1: Geografische benadering
 - Subdomein A2: Geografisch onderzoek
- Domein B Wereld
 - Subdomein B1: Gebieden op de grens van arm en rijk
 - Subdomein B2: Samenhangen en verschillen in de wereld
 - Subdomein B3: Mondiale processen en lokale effecten
- Domein C Aarde
 - Subdomein C1: Samenhangen en verschillen op regionaal niveau
 - Subdomein C2: Samenhangen en verschillen op aarde
 - Subdomein C3: De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten
- Domein D Ontwikkelingsland
 - Subdomein D1: Gebiedskenmerken
 - Subdomein D2: Actuele vraagstukken
- Domein E Leefomgeving
 - Subdomein E1: Nationale en regionale vraagstukken
 - Subdomein E2: Regionale en lokale vraagstukken
- Domein F Oriëntatie op studie en beroep

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen A1, B2, C2, D1 en E1.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en:

- de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Aardrijkskunde havo cohort 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	Weging
Leerjaar 4 Periode 1 Pww1	Domein E: Leefomgeving Subdomein E1 Subdomein E2	De leerling bestudeert het boek 'Wonen in Nederland' H1 t/m H3	Schriftelijke toets	90 minuten	AKH01	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 2 Pww2	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1 Subdomein A2 Domein E: Leefomgeving Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	De leerling maakt een PO over het thema 'Leefomgeving'. Aan deze PO is een excursie naar Rotterdam gekoppeld.	Praktische opdracht	-	AKH02	Nee	Voortgang	1
Deadline: week 51	Domein E: Leefomgeving Subdomein E1 Subdomein E2 Domein B: Wereld Subdomein B1 Subdomein B3	De leerling bestudeert het boek 'Wonen in Nederland' H4 en het boek 'Arm en rijk' H1 en H2	Schriftelijke toets	90 minuten	AKH03	Ja	SE+ Voortgang	(SE:1x) (Voortgang: 2x)
Leerjaar 4 Periode 3 Pww3	Domein B: Wereld Subdomein B2 Domein C: Aarde Subdomein C2	De leerling bestudeert het boek 'Arm en rijk' H3 en H4 en het boek 'Systeem aarde' H1	Schriftelijke toets	90 minuten	AKH04	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 4 Pww4	Domein C: Aarde Subdomein C1 Subdomein C2 Subdomein C3	De leerling bestudeert het boek 'Systeem aarde' H1 t/m H3	Schriftelijke toets	90 minuten	AKH05	Ja	SE + voortgang	(SE:1x) (Voortgang: 2x)
Leerjaar 5 Periode 1 Deadline: week .. (volgt tzt)	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1 Subdomein A2 Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	De leerling maakt een PO met als thema 'Regionaal onderzoek'.	Praktische opdracht	-	AKH06	Nee	SE	1
SE1	Domein D: Ontwikkelingsland Subdomein D1 Subdomein D2	De leerling bestudeert het boek 'Brazilië' H1 t/m H3	Schriftelijke toets	90 minuten	AKH07	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Domein C: Aarde Subdomein C2 Domein E: Leefomgeving Subdomein E1	Herhalen boek 'Systeem aarde' en 'Wonen in Nederland'	Schriftelijke toets	90 minuten	AKH08	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Domein B: Wereld Subdomein B2 Domein C: Aarde Subdomein C2 Domein D: Ontwikkelingsland Subdomein D1	De leerling bestudeert het boek 'Arm en rijk' H3 en H4, het boek 'Systeem aarde' H1 t/m H3 en het boek 'Brazilië' H1 t/m H3.	Schriftelijke toets	120 minuten	AKH09	Ja	SE	2
Berekening voortgang cijfer havo 4: $(2 \cdot (AKH01 + AKH03 + AKH04 + AKH05) + AKH02) / 9$								
Berekening cijfer schoolexamen: $((AKH03 + AKH05 + AKH06) + 2 \cdot (AKH07 + AKH08 + AKH09)) / 9$								

Examenprogramma Biologie havo cohort 2025-2027

Examenprogramma Biologie (zie voor volledige tekst <https://www.examenblad.nl>)

Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen uit de syllabus:

Domein A Vaardigheden

Domein M Molecuul en Celniveau

Domein O Orgaan- en Organismeniveau

Domein P Populatie- en ecosysteemniveau

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de subdomeinen M2, M3, M7, M8, O1, O2, O3, P1, P3, en P4, in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

Het CvE kan bepalen dat het centraal examen ten dele betrekking heeft op andere subdomeinen, mits de subdomeinen van het centraal examen tezamen dezelfde studielast hebben als de in de vorige zin genoemde.

Het CvE maakt indien nodig een specificatie bekend van de examenstof van het centraal examen.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en:

- de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meerdere domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Biologie Havo Cohort 2025 - 2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4 Periode 1 Pww1	A Vaardigheden M2.1 Homeostase M2.2 Transport M3.2 Celdifferentiatie M6 Levenscyclus van de cel O1.1 Orgaan O2.1 Homeostase O2.2 Hormonale regulatie O6 Zelforganisatie van het organisme O8 Seksualiteit O9 Voortplanting van het organisme	De leerling bestudeert Thema 1 (Inleiding en cellen) en Thema 2 (Voortplanting)	Schriftelijke toets	45 min	BIH01	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 Pww2	A Vaardigheden M2.1 Homeostase M2.2 Transport M3.2 Celdifferentiatie M6 Levenscyclus van de cel O1.1 Orgaan O2.1 Homeostase O2.2 Hormonale regulatie O2.3 Neurale regulatie O4 Beweging van het organisme O5.1 Orgaan O5.2 Waarneming O5.3 Neurale regulatie O6 Zelforganisatie van het organisme O7 Gedrag en interactie O8 Seksualiteit O9 Voortplanting van het organisme	De leerling bestudeert Thema 5 (Regeling) en Thema 6 (Waarneming en gedrag) & Revisie Thema 2 (Voortplanting)	Schriftelijke toets	90 min	BIH02	Ja	SE en voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 3 Pww3	A Vaardigheden M2.1 Homeostase M3.1 Genexpressie M7 Erfelijke eigenschap M8.1 DNA evolutie M8.2 Mutatie M8.3 Recombinatie M8.4 Genetische variatie P4.1 Populatie P4.2 Variatie P4.3 Selectie	De leerling bestudeert Thema 3 (Genetica) en Thema 4 (Evolutie)	Schriftelijke toets	45 min	BIH03	Nee	Voortgang	1

	P4.4 Soortvorming P5 Biodiversiteit							
Leerjaar 4 Periode 4 Pww4	A Vaardigheden M2.1 Homeostase M2.2 Transport M3.2 Celdifferentiatie M8.1 DNA evolutie M8.2 Mutatie M8.3 Recombinatie M8.4 Genetische variatie O2.1 Homeostase O6 Zelforganisatie van het organisme P1.1 Energiestroom ecosysteem P1.3 Dynamiek en evenwicht P2 Zelforganisatie van ecosystemen P3.1 Voedselrelatie P3.2 Interactie met (a)biotische factoren P4.1 Populatie P4.2 Variatie P4.3 Selectie P4.4 Soortvorming P5 Biodiversiteit	De leerling bestudeert Thema 7 (Ecologie & Mens en milieu) & Revisie Thema 4 (Evolutie) en Thema 1 (Inleiding en cellen)	Schriftelijke toets	90 min	BIH04	Ja	SE en voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 4 Nader te bepalen datum	A Vaardigheden O7 Gedrag en interactie	Excursie Burger's Zoo, aansluitend bij Thema 6 (Waarneming en gedrag)	Praktische opdracht	-	BIH05	Nee	SE en voortgang	1
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	A Vaardigheden M1 DNA M2.3 Assimilatie en dissimilatie M3.1 Genexpressie M4 Genregulatie en interactie met (a) biotische factoren M5 DNA replicatie M7 Erfelijke eigenschap M8.1 DNA evolutie M8.2 Mutatie M8.3 Recombinatie M8.4 Genetische variatie O1.1 Orgaan O1.2 Fotosynthese	De leerling bestudeert Thema 8 (Stofwisseling) en Thema 9 (DNA) & Revisie Havo4 Thema 3 (Genetica)	Schriftelijke toets	90 min	BIH06	Ja	SE	2

	O2.1 Homeostase O6 Zelforganisatie van het organisme							
Leerjaar 5 Periode 1 Nader te bepalen datum	A Vaardigheden	PO waterkwaliteit; metingen verrichten en data verwerken	Praktisch opdracht	-	BIH07	Nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	A Vaardigheden M2.3 Assimilatie en dissimilatie O1.1 Orgaan O1.4 Vertering O1.6 Transport O2.1 Homeostase	De leerling bestudeert Thema 10 (Vertering) en Thema 11 (Transport)	Schriftelijke toets	90 min	BIH08	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 2	A Vaardigheden	Praktische opdracht die aansluit op de thema's over humane fysiologie	Praktische opdracht	-	BIH09	Nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	A Vaardigheden O1.1 Orgaan O1.3 Ademhaling O1.5 Uitscheiding O2.1 Homeostase O3.1 Afweer	De leerling bestudeert Thema 12 (Gaswisseling en uitscheiding) en Thema 13 (Afweer)	Schriftelijke toets	90 min	BIH10	Ja	SE	2
Berekening voortgang cijfer havo 4: $(BIH01+BIH02+BIH03+ (2*BIH04)+ BIH05)/6$								
Berekening cijfer schoolexamen: $(BIH02+(2*BIH04) + BIH05 +(2*BIH06)+BIH07 + (2*BIH08)+BIH09+(2*BIH10))/12$								

Examenprogramma Culturele en kunstzinnige vorming (CKV) havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen en kent vier domeinen:

Domein A verkennen

Domein B verbreden

Domein C verdiepen

Domein D verbinden

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen A tot en met D, en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest, andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Culturele en kunstzinnige vorming havo 2025 - 2027								
afname periode	Domeinen	Inhoud onderwijsprogramma	toets vorm	Toetsduur	toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4 periode 1	Domein A verkennen Domein B verbreden Domein C verdiepen	Internationalisering - Lokaal en globaal Kunstautobiografie	praktische opdracht(en)	NVT	CKVH01	nee	SE + voortgang	1
Leerjaar 4 periode 2	Domein B verbreden Domein C verdiepen Domein D verbinden	Internationalisering - Autonoom en toegepast Magazine + presentatie	praktische opdracht(en)	NVT	CKVH02	nee	SE + voortgang	2
Leerjaar 4 periode 3	Domein B verbreden Domein C verdiepen	Ambachtelijk en industrieel Toegepaste Kunst creatieve verwerking + presentatie	praktische opdracht(en)	NVT	CKVH03	nee	SE + voortgang	1
Leerjaar 4 periode 4	Domein C verdiepen Domein D verbinden	Amusement en engagement Creatieve verwerking theater	praktische opdracht(en)	NVT	CKVH04	nee	SE + voortgang	1
Leerjaar 5 periode 1 deadline po* 24 okt 25	Domein A verkennen Domein B verbreden Domein C verdiepen Domein D verbinden	Internationalisering - Traditie en innovatie Architectuur 2D	praktische opdracht(en)	NVT	CKVH05	nee	SE	1
Leerjaar 5 periode 2 deadline po* 19 dec '25		Internationalisering - Traditie en innovatie Architectuur presentatie + 3D	praktische opdracht(en)	NVT	CKVH06	nee	SE	2
Berekening voortgang cijfer havo 4: (CKVH01 + 2*CKVH02 + CKVH03 + CKVH04) / 5								
Berekening cijfer schoolexamen: (CKVH01 +2* CKVH02 + CKVH03 + CKVH04 +CKVH05 + 2*CKVH06) / 8 CKV wordt in 5(t)havo afgesloten. Het afgeronde eindcijfer telt mee in het combinatiecijfer in 5(t)havo.								

*PO's worden ingeleverd op de laatste lesdag CKV van die periode. In de lessen CKV wordt aan de voortgang PO's gewerkt.

Examenprogramma Duits havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Leesvaardigheid

Domein B Kijk-en luistervaardigheid

Domein C Gespreksvaardigheid

Domein D Schrijfvaardigheid

Domein E Literatuur (alleen Vwo)

Domein F Oriëntatie op studie en beroep.

Het centraal examen heeft betrekking op domein A.

Het schoolexamen heeft betrekking op:

- de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Duits Havo 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4 Periode 1 Pww1	Domein A. Leesvaardigheid Domein D. Schrijfvaardigheid	De leerling bestudeert hoofdstuk 1 uit Neue Kontakte grammatica, Vokabeln, CITO leesteksten	Schriftelijk	90 minuten	DUH01	nee	voortgang	1
Leerjaar4 Periode 2 Pww2	Domein A. Leesvaardigheid Domein D. Schrijfvaardigheid	De leerling bestudeert hoofdstuk 2 uit Neue Kontakte, (Vokabeln en brieven)	Schriftelijk	90 minuten	DUH02	nee	voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 3 Pww3	Domein A. Leesvaardigheid Domein D. Schrijfvaardigheid	De leerling bestudeert hoofdstuk 3 en 4 uit Neue Kontakte grammatica K3, Vokabeln K3 en K4, teksten	Schriftelijk	90 minuten	DUH03	nee	voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 3	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	De leerling maakt CITO Kijk-luistertoetsen	Kijk-luistertoets CITO 4 Havo	45 minuten	DUH04	nee	voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 Pww4	Domein A. Leesvaardigheid Domein D. Schrijfvaardigheid	De leerling bestudeert hoofdstuk 4 uit Neue Kontakte, Leiden lijst en CITO leesteksten	Schriftelijk	90 minuten	DUH05	nee	voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 Wk 21	Domein C. Gespreksvaardigheid Domein E. Literatuur Domein F. Oriëntatie op studie en beroep	De leerling bestudeert een van de docent gekozen boek, actuele onderwerpen	Mondeling	15 minuten	DUH06	nee	voortgang	2
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein A. Leesvaardigheid	De leerling bestudeert leesstrategieën en CITO teksten en woordenschat deel 1	Schriftelijk	120 minuten	DUH07	ja	SE	1
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Domein A. Leesvaardigheid Domein D. Schrijfvaardigheid	De leerling bestudeert basisgrammatica vanuit de methode en hand – outs. De leerling schrijft een e-mail en bestudeert woordenschat deel 2	Schriftelijk	90 minuten	DUH08	ja	SE	1
Leerjaar 5 Periode 2	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	Leerling maakt luisterdossier	Handelingsd eel	n.v.t.	DUH09	nee	SE	naar behoren
Jan/febr 2026 Leerjaar 5 Periode 2	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	De leerling maakt CITO Kijk-luistertoetsen	Kijk-luistertoets CITO 5 havo	90 minuten	DUH10	nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Domein C. Gespreksvaardigheid Domein E. Literatuur Domein F. Oriëntatie op studie en beroep	De leerling bestudeert authentieke teksten, boek en woordenschat deel 3	Mondeling	15 minuten	DUH11	nee	SE	2
Berekening voortgang cijfer havo 4: (DUH01+DUH02+DUH03+DUH04+DUH05+2*DUH06) / 7 Berekening cijfer schoolexamen: (DUH07+DUH08+ DUH10 + 2*DUH11) / 5								

Examenprogramma Economie havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Concept Schaarste
- Domein C Concept Ruil
- Domein D Concept Markt
- Domein E Concept Ruilen over de tijd
- Domein F Concept Samenwerken en onderhandelen
- Domein G Concept Risico en informatie
- Domein H Concept Welvaart en groei
- Domein I Concept Goede tijden, slechte tijden
- Domein J Onderzoek en experiment
- Domein K Keuzeonderwerpen

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen D, E, F, G, H, I, in combinatie met domein A.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op domein B, C, J en K, in combinatie met domein A en:

- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Economie havo cohort 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	toetsduur	toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/voortgang	weging
Leerjaar 4 periode 1 Pww1	Domein A: Vaardigheden Domein B: Concept schaarste Domein C: Concept ruil Domein D: Concept markt	Methode: Praktische economie Module 1 Schaarste, geld en handel + Module 2 Vraag en aanbod, Hfdst. 1 par. 1 t/m par. 3	Schriftelijke toets	45 minuten	ECH01	ja	SE+ voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 Deadline 26 nov '25'	Domein A: Vaardigheden Domein K: Keuzeonderwerpen. De kandidaat kan een economisch concept in verschillende contexten vergelijkenderwijs analyseren en doet dit met twee keuzeonderwerpen.	De leerling maakt een PO waarin de actualiteit een rol speelt.	Praktische opdracht	nvt	ECH02	nee	SE+ voortgang	1
Leerjaar 4 periode 2 Pww2	Domein D: Concept markt	Module 2 Vraag en aanbod	Schriftelijke toets	45 minuten	ECH03	nee	voortgang	1
Leerjaar 4 periode 3 Pww3	Domein D Concept markt	Module 3 Markt en overheid	Schriftelijke toets	45 minuten	ECH04	nee	voortgang	1
Leerjaar 4 periode 4 Pww4	Domein E: Concept ruilen over de tijd	Module 4 Heden, verleden en toekomst	Schriftelijke toets	45 minuten	ECH05	nee	voortgang	1
Leerjaar 4	Domein J Onderzoek en experiment	De leerling maakt een verslag van experiment(en) die door het jaar heen gegeven kunnen worden	Handelingsdeel	nvt	ECH06	nee	voortgang	Naar behoren

Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein A: Vaardigheden Domein E: Concept ruilen over de tijd Domein F: Concept samenwerken en onderhandelen Domein G: Concept risico en informatie	Module 4 Heden, verleden en Toekomst Hfdst 2+3 Module 5 Speltheorie Module 6 Risico en rendement	Schriftelijke toets	90 minuten	ECH07	ja	SE	2
Leerjaar 5 periode 2 SE2	Domein A: Vaardigheden Domein D: Concept markt Domein E: Concept ruilen over de tijd Domein H: Concept welvaart en groei	Module 2 Vraag en aanbod Module 4 Heden, verleden en toekomst, Hfdst 1 Module 7 Economische groei	Schriftelijke toets	120 minuten	ECH08	ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode3 SE3	Domein A: Vaardigheden Domein D: Concept markt Domein G: Concept risico en informatie Domein H: Concept welvaart en groei Domein I: Concept goede tijden, slechte tijden	Module 2 Vraag en aanbod Module 3 Markt en overheid Module 7 Economische groei Module 8 Conjunctuur en economisch beleid	Schriftelijke toets	120 minuten	ECH09	ja	SE	2
Leerjaar 5 Deadline begin april '26	Domein A: Vaardigheden Domein J: Onderzoek en experiment Domein K: Keuzemoment	De leerling maakt een verslag van experiment(en) die door het jaar heen gegeven kunnen worden	Handelingsdeel	nvt	ECH10	nee	SE	Naar behoren
Berekening voortgang cijfer havo 4: (ECH01 +ECH02+ ECH03 + ECH04+ ECH05)/5								
Berekening cijfer schoolexamen: ((ECH01 + ECH02 + 2*(ECH07 + ECH08+ EC09)) / 8								

Examenprogramma Engels havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Leesvaardigheid
- Domein B Kijk- en Luistervaardigheid
- Domein C Gespreksvaardigheid
- Domein D Schrijfvaardigheid
- Domein E Literatuur
- Domein F Oriëntatie op studie en beroep

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op de domein A.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft en:

- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Engels havo cohort 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/voortgang cijfer	Weging
Leerjaar 4 Periode 1 Pww1	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	De leerling oefent zijn/haar kijk- en luistervaardigheid met oude cito toetsen via Woots.nl	Kijk- en Luistertoets	40-70 min, landelijk per luistertoets bepaald door CITO	ENH01	Nee	Voortgang	1
	Domein A: Leesvaardigheid Domein D: Schrijfvaardigheid	De leerling oefent zijn/ haar leesvaardigheid met teksten uit de WASP Reporter. De leerling oefent zijn/haar schrijfvaardigheid waarbij de leerling een formele brief schrijft.	Schriftelijke toets	90 min	ENH02	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 Pww2	Domein E: Literatuur	De leerling maakt een schriftelijke analyse van een passage uit een leesboek (close reading).	Schriftelijke toets	90 min	ENH03	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 3 Pww3	Domein D: Schrijfvaardigheid	De leerling verzamelt informatie over het literaire werk en oefent zijn/haar schrijfvaardigheid door een creatieve schrijfp opdracht in te leveren.	Praktische opdracht	n.v.t.	ENH04	Nee	Voortgang	1
	Domein A: Leesvaardigheid	De leerling oefent zijn/ haar leesvaardigheid met teksten uit de WASP Reporter en CITO teksten	Schriftelijke toets	90 min	ENH05	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 Pww4	Domein C: Gespreksvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep.	De leerling doet onderzoek naar een actueel thema en oefent mondeling beargumenteren en wordt bevraagd over actueel nieuws.	Mondeling in groepjes. Tijdens de les.	15-25 min	ENH06	Nee	Voortgang	1
	Domein A: Leesvaardigheid Domein B: Kijk- en luistervaardigheid Domein D: Schrijfvaardigheid	De leerling bereidt zich voor op minimaal Advanced niveau en legt een Anglia-examen af.	Luister- en schriftelijke toets	180 min			Aanvullend certificaat	
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein D: Schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep.	De leerling bestudeert een lijst met idioom (gepubliceerd door cito) en verdiept zich in het schrijven van een formele brief.	Schriftelijke toets	120 min	ENH07	Ja	SE	1

Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Domein E: Literatuur	De leerling oefent zijn/haar leesvaardigheid met een aantal korte verhalen.	Schriftelijke leesvaardigheid toets	90 min	ENH08	Ja	SE	1
Jan/feb 2027	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	De leerling oefent zijn/haar kijk- en luistervaardigheid online via Woots.nl.	Kijk- en luistertoets	40-70 min, landelijk per luistertoets bepaald door CITO	ENH09	Nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 3	Domein A: Leesvaardigheid Domein D: Schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep.	De leerling doet onderzoek naar een actueel thema en verzamelt informatie die de basis vormt voor hun debat.	Handelingsdeel	n.v.t.	ENH10	Nee	SE	Naar behoren
SE3	Domein C: Gespreksvaardigheid	De leerling doet onderzoek naar een actueel thema, oefent mondeling beargumenteren en wordt bevraagd over actueel nieuws.	Mondelinge toets in groepjes.	20-30 min	ENH11	Nee	SE	1
Berekening voortgang cijfer havo 4: (ENH01 + ENH02 + 2* ENH03 + ENH04 + ENH05 + ENH06) / 7								
Berekening cijfer schoolexamen: (ENH07 + ENH08 + ENH09 + ENH11) / 4								

Examenprogramma Engels t-havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Leesvaardigheid
- Domein B Kijk- en Luistervaardigheid
- Domein C Gespreksvaardigheid
- Domein D Schrijfvaardigheid
- Domein E Literatuur
- Domein F Oriëntatie op studie en beroep

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op de domein A.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft en:

- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Engels t-havo cohort 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	Weging
Leerjaar 4 Periode 1	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	De leerling oefent zijn/haar kijk- en luistervaardigheid met verschillende IB en CITO fragmenten.	Kijk- en Luistertoets Tijdens de les	45 min	ENH01	Nee	Voortgang	1
Pww1	Domein A: Leesvaardigheid	De leerling bestudeert en oefent zijn/haar leesvaardigheid met teksten uit IB-exams van eerdere jaren.	Schriftelijke leesvaardige toets	90 min	ENH02	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 2	Domein C: Gespreksvaardigheid Domein E: Literatuur	De leerling leest en bestudeert een literair werk voor het thema 'Identity' en oefent mondeling presenteren.	Presentatie	15 min	ENH03	Nee	Voortgang	1
Pww2	Domein D: Schrijfvaardigheid Domein E: Literatuur	De leerling leest en bestudeert een literair werk voor het thema 'Identity' en oefent met literaire analyse.	Schriftelijke toets	90 min	ENH04	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 3	Domein D: Schrijfvaardigheid	De leerling bestudeert de Engelse grammatica en oefent het schrijven van een samenhangende paragraaf binnen het thema 'Experiences'.	Schriftelijke toets Tijdens de les	45 min	ENH05	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 4	Domein A: Leesvaardigheid Domein D: Schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	De leerling verzamelt verschillende doel- en publiekgerichte teksten en evalueert deze aan de hand van een opdracht in de les. De leerling verdiept zich hiermee in 3 thema's en de 5 concepten uit het IB. Samengevoegd vormt dit het IB-Portfolio in Apprentice.	Praktische opdracht	Nvt	ENH06	Nee	Voortgang	1
Pww4	Domein A: Leesvaardigheid	De leerling oefent zijn/haar leesvaardigheid met Cito CE toetsen.	Schriftelijke leesvaardige toets	90 min	ENH07	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein A: Leesvaardigheid Domein E: Literatuur	De leerling verdiept zich in het lezen en analyseren van poëzie en zoekt waar mogelijk een connectie met het IB-thema Human Ingenuity.	Schriftelijke toets	90 min	ENH08	Nee	SE	1

Leerjaar 5 Periode 2	Domein A: Leesvaardigheid Domein C: Gespreksvaardigheid Domein E: Literatuur	De leerling leest en bestudeert een literair werk voor het thema 'Human Ingenuity' en bereidt zich voor op een mondelinge presentatie.	Mondelinge toets Tijdens de les	20 min Per duo	ENH09	Nee	SE	1
SE2	Domein C: Gespreksvaardigheid Domein E: Literatuur	De leerling oefent met close reading / individual oral over een fragment in het gelezen literaire werk.	Mondelinge toets	20 Prep + 20 min Oral	ENH10	Nee	IB 25%	Naar behoren
Jan/febr 2027	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	De leerling oefent zijn/haar kijk- en luistervaardigheid.	Kijk- en luistertoets	Landelijk bepaald door cito	ENH11	Nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 3	Domein D: Schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	De leerling bestudeert en verdiept zich in het schrijven van tekstsoorten voor het Paper 1 IB- exam.	Schriftelijke toets	90 min	ENH12	Ja	SE	1
SE3								
Berekening voortgang cijfer t-havo 4: (ENH01 + 2* ENH02 + ENH03 + ENH04 + 2* ENH05 + ENH06 + 2*ENH07) / 10								
Berekening cijfer schoolexamen: (ENH08 + ENH09 + ENH11 + ENH12) / 4								

HET EINDEEXAMEN

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op:

- een door het CvTE vastgesteld onderwerp dat gerelateerd is aan een van de domeinen A, B, C of D als hoofddomein, waarbij een of meer andere domeinen betrokken kunnen zijn;
- de subdomeinen 1 van de domeinen B, C en D, die zowel afzonderlijk als in relatie met het onderwerp kunnen worden geëxamineerd. De explicitering van deze subdomeinen is in deze syllabus [FILOSOFIE HAVO \(examenblad.nl\)](https://examenblad.nl) opgenomen.

Bij het examenprogramma filosofie zijn de volgende 4 domeinen aan de orde:

- Domein A: Vaardigheden
- Domein B: Wijsgerige antropologie
- Domein C: Ethiek
- Domein D: Sociale filosofie

Voor het vak filosofie zal in 2025/2026 het onderwerp *Mens, Dier en Natuur* worden bevraagd.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft, indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft en andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Filosofie havo 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode (afkorting vak, H van havo, volgnummer)	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4 periode 1 Pww1	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1: Argumentatieve vaardigheden; - Een betoog beoordelen; - Een logisch correct en overtuigend betoog opzetten en houden; - De resultaten van een leeractiviteit overdragen aan anderen.	Inleiding in filosofie & filosofische vaardigheden aanleren door een eigen vraag te onderzoeken, te presenteren, een filosofische discussie te leiden en te analyseren	Beschouwing (Praktische Opdracht 0,4, Schriftelijke toets 0,6)	120 minuten	FIH01	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 Pww2	Domein B: Wijsgerige antropologie Subdomein B1: <i>de centrale begrippen:</i> bewustzijn, rede (Kant), emotie, identiteit, subject, intersubjectiviteit, lichamelijkheid, gender, transcendentie; – <i>de begrippenparen:</i> geest (ziel) en lichaam, gevoel en verstand, mens en dier, mens en machine, monisme en dualisme, vrijheid en determinisme, cultuur en natuur, taal en symbool.	Centrale begrippen en filosofen over bewustzijn (antropologie) worden besproken en vergeleken	Schriftelijke toets	90 minuten	FIH02	Ja	SE + Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 3 Pww3	Domein C: Ethiek Subdomein C1: Centrale begrippen en toonaangevende visies <i>de centrale begrippen:</i> het goede, geluk, deugd (Aristoteles), rechtvaardigheid, nut (utilisme), genot (hedonisme), autonomie, plicht (Kant), moraal; – <i>de begrippenparen:</i> egoïsme, en altruïsme, goed en kwaad, waarden en normen, descriptief en prescriptief, intrinsieke en instrumentele waarde, universalisme en relativisme. Domein A: Vaardigheden Subdomein A2: Onderzoeksvaardigheden en benaderingswijzen	Centrale ethische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, met focus op gekozen thema bijvoorbeeld natuur en milieu of racisme Voorbereiding op toetsing: oefen met de filosofische posities (in de les) en mondelinge toepassing ervan	Portfolio (Praktische Opdracht 0,4; Schriftelijke toets 0,6)	120 minuten	FIH03	Nee	Voortgang	2

	- Vooronderstellingen onderzoeken waarop een vraagstuk berust; Verschillende filosofische posities ten aanzien van een vraagstuk beargumenteerd innemen.							
Leerjaar 4 Periode 4	Domein D: Sociale filosofie Subdomein D1: Centrale begrippen <i>de centrale begrippen:</i> staat, legitimiteit, natuurtoestand, maatschappelijk verdrag, schaarste, vervreemding, ideologie, rechtvaardigheid, gelijkheid, macht, disciplineren, utopie; – <i>de begrippenparen:</i> macht en recht, recht en plicht, natuurrecht en positief recht, negatieve en positieve vrijheid. Domein A: Vaardigheden Subdomein A3: Oriëntatie op studie en beroep	Centrale begrippen en stromingen uit de sociaal - politieke filosofie worden besproken en getoetst aan de vraag wat de ideale samenleving is.	Praktische Opdracht		FIH04	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domeinen B en C: wijsgerige antropologie en ethiek. Examenonderwerp Mens, Dier en Natuur (Dierethiek en Milieu filosofie)	Inhoud: Verschilt de mens van andere dieren. Hoe om te gaan met dieren? Vorbereiding op toetsing: oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan	Schriftelijke toets	90 minuten	FIH05	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 3 SE2 Voor start pww 3	Domeinen B, C en D: wijsgerige antropologie, ethiek en sociale filosofie. Examenonderwerp Mens, Dier en Natuur (Dierethiek en Milieu filosofie)	Inhoud: Wat is de waarde van de natuur? Hoe kunnen we de samenleving inrichten om te zorgen voor een rechtvaardige verdeling van natuurlijke hulpbronnen? Vorbereiding op toetsing: oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan	Schriftelijke toets	90 minuten	FIH06	Ja	SE	2

Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Domeinen B, C en D: wijsgerige antropologie, ethiek en sociale filosofie Examenonderwerp Mens, Dier en Natuur (Dierethiek en Milieu filosofie) Domein A: Vaardigheden Subdomein A2: Onderzoeksvaardigheden en benaderingswijzen Begrijpen: je legt filosofische posities uit, past ze toe op voorbeelden, (Analyseren) vergelijkt ze met elkaar, (Kritiseren) bekritiseert ze en leidt daaruit een eigen standpunt af (creëren).	Inhoud: Kunnen we milieu- en klimaatproblemen oplossen met technologie of is er een fundamenteel andere verhouding tot de natuur nodig? Voorbereiding op toetsing: oefen met de filosofische posities (in de les) - Podcast	Praktische opdracht (podcast deel 1 (kwestie 1+ 2) weging 2 Podcast compleet (weging 5) + mondeling toets over podcast + kwestie 5 (weging 5)		FIH07	Nee	SE	2
Berekening voortgang cijfer havo 4: $(FIH01 + 2*FIH02 + 2*FIH03 + FIH04) / 6$								
Berekening cijfer schoolexamen: $(2*FIH03 + 2*FIH05 + 2*FIH06 + 2*FIH07) / 8$								

Examenprogramma Frans havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Leesvaardigheid

Domein B Kijk- en luistervaardigheid

Domein C Gespreksvaardigheid

Domein D Schrijfvaardigheid

Domein E Literatuur

Domein F Oriëntatie op studie en beroep

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op domein: A

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op domein: B t/m E

- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Frans havo cohort 2025-2027								
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen:	Inhoud onderwijs- programma;	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	Weging
Leerjaar 4 Periode 1 (in de les)	Subdomein C2 Spreken	Presentatie bij project	Presentatie	15 min.	FAH01	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 1 PWW1	Domein D Schrijfvaardigheid Domein E Literatuur	Project	Schrijf/ litera- tuurtoets	90 min.	FAH02	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 2 (in de les)	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	CITO via www.woots.nl	Luistertoets	60 min.	FAH03	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 2 PWW2	Subdomein C1 Gesprek voeren	Spreektoets ERK A2/B1	Mondeling	15 min.	FAH04	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 3 PWW3	Domein D Schrijfvaardigheid	Oefenen met schrijven van mails/brieven aan de hand van casussen.	Schrijftoets	90 min.	FAH05	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 4 (in de les)	Domein A Leesvaardigheid	Woordenschat SSL Leiden lijst	Leestoets onderdeel A	20 min.	FAH06	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 PWW4	Domein A Leesvaardigheid	Oefenen met examenteksten	Leestoets onderdeel B	90 min.	FAH07	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein A Leesvaardigheid	Woordenschat SSL Leiden lijst	Schriftelijke toets	20 min.	FAH08	Nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 2 (in de les)	Domein E Literatuur	Project	Projecttoets	90 min	FAH09	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Domein D Schrijfvaardigheid	Informele brief	Schrijftoets	90 min.	FAH10	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 3 Jan/febr '26	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	Oefenen met CITO via www.woots.nl	Luistertoets	90 min.	FAH11	Nee	SE	2
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Subdomein C1 Gesprek voeren Subdomein C2 Spreken Domein F Oriëntatie op studie en beroep	Spreektoets niveau ERK B1	Mondeling	20 min.	FAH12	Ja	SE	2
Berekening voortgang cijfer havo 4: (FAH01+ FAH06 2*(FAH02+ FAH03 + FAH04+ FAH05+FAH07)/ 12								
Berekening cijfer schoolexamen: (FAH08 + 2*(FAH09+ FAH10+ FAH11+FAH12)/ 9								

Examenprogramma Geschiedenis havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A: Historisch besef
- Domein B: Oriëntatiekennis
- Domein C: Thema's
- Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie
- Domein E: Oriëntatie op studie en beroep

Het centraal examen: Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen A en B, de tijdvakken 5 t/m 10.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A, domein B de tijdvakken 1 t/m 4 en:

- de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Geschiedenis havo Cohort 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	Weging
Leerjaar 4 Periode 1 PWW1	Domein A: Historisch Besef Domein B: Oriëntatiekennis	TV3 en TV4	Schriftelijke toets	45	GSH01	Ja	SE en voortgang	1
PO Deadline week 41	Domein A: Historisch Besef Domein B: Oriëntatiekennis Domein C: Thema's	Thema: Kleine geschiedenis + TV1 en TV2	Praktische opdracht (weging 0,5) + schriftelijke toets (week 38) in de les (weging 0,5)	Toets 20 min	GSH02	Nee	SE en voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 PWW2	Domein A: Historisch Besef: Domein B: Oriëntatiekennis	TV5 en TV6	Schriftelijke toets	45	GSH03	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 3 PWW3	Domein A: Historisch Besef Domein B: Oriëntatiekennis Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie	TV7 en TV8	Schriftelijke toets	45	GSH04	Nee	Voortgang	1
Deadline PO week 9	Domein C: Thema's Domein E: Oriëntatie op studie en beroep	Thema 2: Persoonlijke GS	Praktische opdracht	-	GSH05	Nee	SE en voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 PWW4	Domein A: Historisch Besef Domein B: Oriëntatiekennis Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie	TV9 en TV10	Schriftelijke toets	45	GSH06	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein A: Historisch Besef Domein B: Oriëntatiekennis Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie	HC 1: Het Britse Rijk + kenmerkende aspecten van TV 5 t/m 10	Schriftelijke toets	90	GSH07	Ja	SE	3
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Domein A: Historisch Besef Domein B: Oriëntatiekennis Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie	HC 3; Nederland 1948-2008 + kenmerkende aspecten TV 5 t/m 10	Schriftelijke toets	90	GSH08	Ja	SE	3
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Domein A: Historisch Besef Domein B: Oriëntatiekennis Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie	HC 2; Duitsland in Europa 1918-1991 + kenmerkende aspecten TV 5 t/m 10	Schriftelijke toets	90	GSH09	Ja	SE	3
Berekening voortgang cijfer havo 4: (GH01+GSH02+GSH03+GSH04+GSH05+GSH06)/6								
Berekening cijfer schoolexamen: GSH01+GSH02+ GSH05 +3*GSH07+3*GSH08+3*GSH9)/12								

PTA Internationale stage havo cohort 2025-2027

Internationale stage is een school eigen onderdeel van het examenprogramma. Leerlingen zoeken een stageplek waarbij zij werkervaring kunnen opdoen. Bij voorkeur is deze stageplek in het buitenland of in een internationaal gerichte organisatie. De stage vindt plaats in jaar 4.

Beoordeling;

De internationale stage moet naar behoren worden afgerond. Zowel de stage, presentatie als ingeleverde formulieren worden beoordeeld.

PTA Internationale S 2025-2027			
Periode	Inhoud programma	Vorm	Tijdsinvestering
Periode 1	Voorlichting	Verplicht aanwezig	1 uur
	Ideeën opdoen		2 uur
Periode 2	Ideeën opdoen	Verplicht gesprek	4 uur
	Gesprek voorafgaand aan het stageformulier (oranje)		
	Stageformulier inleveren (oranje)		
Periode 3	Regelen stage	Stagecontract inleveren	3 uur
	Stagecontract inleveren		
Periode 4	Stage	Posterpresentatie en reflectiedocument (fysiek)	Minimaal 6 dagdelen (min 24 uur)
	Eindproduct en reflectie		
	Presentatie		
		Totaal	Minimaal 40 uur

Examenprogramma Lichamelijke opvoeding (Bewegingsonderwijs) havo 2025-2027

Het eindexamenprogramma bestaat uit Sport oriëntatie.

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A: Inzet
- Domein B: Bewegen
- Domein C: Bewegen en Regelen
- Domein D: Bewegen en Gezondheid
- Domein E: Bewegen en Samenleving (*dit wordt afgesloten in het examenjaar*)

Niet afgesloten handelingsdelen worden na elke toetsperiode/per periode aangeboden op een veegmoment voor leerjaar 4 en 5 die vinden plaats op de dag na de toetsweek.

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen: Geen centraal examen

- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vak onderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Bewegingsonderwijs havo 2025-2027

Afname periode	Domeinen/ subdomeinen/ eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4	Domein A: Inzet Domein B	“De leerling neemt op een actieve wijze deel aan de les. Er wordt initiatief getoond, doorzettingsvermogen en samenwerking met andere leerlingen is belangrijk. Een leerling toont inzicht in de verschillende bewegingssituaties en weet eigen beweegniveau en dat van andere op waarde te schatten, daarnaast toont de leerling zijn sociale vaardigheden naar klasgenoten en docent, mede door anderen te helpen waar nodig. De leerling heeft altijd zijn Lorentz tenue in orde.”	Handelingsdeel	nvt	BOH01	Nee	SE + voortgang	V/G
Leerjaar 4 Periode 3 Pww 3	Domein B	Softbal theorie toets	Schriftelijke toets	45 min.	BOH02	Nee	SE + voortgang	V/G
Leerjaar 4** Gedurende het jaar	Domein B	Buiten 1: Atletiek Meerkamp Handbal/Korfbal eigen keuze	Handelingsdeel	nvt	BOH03-1	Nee	SE + voortgang	V/G
Leerjaar 4** Gedurende het jaar	Domein B	Buiten 2: Softbal Frisbee/Voetbal eigen keuze	Handelingsdeel	nvt	BOH03-2	Nee	SE + Voortgang	V/G
Leerjaar 4 Gedurende het jaar	Domein B	Uit de onderstaande activiteitgebieden kiest de leerling 2 onderdelen. • Turnen: Tipsalto of Arabier	Handelingsdeel	nvt	BOH04-1 BOH04-2	Nee	SE + voortgang	V/G

		• Spel: Basketbal of Volleybal • Bewegen op muziek: Dans of Acrogym • Zelfverdediging: Boksen						
Leerjaar 4 Gedurende het jaar	Domein B	Uit de onderstaande activiteitgebieden kiest de leerling 2 onderdelen. (eerder afgesloten onderdelen mogen niet meer gekozen worden) • Floorball • Circus • Grote Trampoline serie springen • Pickleball • 360 Ball • Muurklimmen	Handelingsdeel	nvt	BOH05-1 BOH05-2	Nee	SE + voortgang	V/G
Leerjaar 4 Gedurende het jaar	Domein C: Bewegen en Regelen. Domein B	Les-leidinggeven aan eigen klas in twee tallen. Assisteren als coach, jurylid, scheidsrechter, organisator, activiteitenbegeleider, hulpverlener tijdens de les. Assisteren bij toernooien, sportevenementen, open dag, minilesjes,	Handelingsdeel	nvt	BOH06	Nee	SE + voortgang	V/G
Leerjaar 4 Gedurende het jaar	Domein D: bewegen en gezondheid Domein B	Duurloop: Het uitvoeren van een nul meting van een rondje om de kanovijver. Leerlingen schrijven een trainingsschema van 8 weken uit om hun conditie op te bouwen. Leerlingen trainen zelf n.a.v. hun trainingsschema voor het rondje o de kanovijver. Trainingsschema wordt ingeleverd bij de docent via SOM. Duurloop: Rondje kanovijver	Handelingsdeel	60 min	BOH07-1 BOH07-2 BOH07-3	Nee	SE	V/G
Leerjaar 5 September-januari	Domein B	Inspanningsverplichting: leerlingen dienen actief deel te nemen aan de lessen. Van de leerlingen wordt verwacht dat ze binnen de lessen: zelfstandig en actief deelnemen voldoende initiatieven nemen om iets te leren: er moet vooruitgang geconstateerd worden Sportkleding voor elkaar	Handelingsdeel	nvt	BOH8-1 BOH8-2 BOH8-3	Nee *	SE	V/G

		Aanwezigheidsverplichting: leerlingen mogen van alle lessen 1 les geoorloofd missen. Meer dan 1 geoorloofde les wordt ingehaald, tijdens een het veegmoment in de SE week. Ongeoorloofde uren worden dubbel ingehaald.						
Leerjaar 5 november 2026	Domein E Domein B	Maken van een collage met als thema Een leven lang bewegen. Verdere Instructie via de docent.	Handelingsdeel	nvt	BOH9	Nee*	SE	V/G

Sportoriëntatie:

De leerling neemt actief deel aan 3 sportorientatiedagen. Van elke activiteit wordt een herkenbare foto gemaakt waarbij te zien is welke activiteit er gedaan wordt en waarbij de leerling in actie is. Deze gegevens worden later toegevoegd aan de collage.

Collage

- 9 foto's van actieve deelname aan de sport oriëntatie dagen. Per sport 1 foto met daarop de leerling die actief deelneemt.
- Vrije ruimte; 3 foto's van actieve deelname aan een sportactiviteit in de eigen tijd na goedkeuring van de docent BO. De activiteit moet gedaan zijn in 2025 en/of 2026
- Beantwoorden van 8 maatschappelijke vragen omtrent een leven lang bewegen in minimaal 100 woorden per vraag.
-

*** Vervangende opdracht bij medische indicatie en in overleg met de coördinator.**

Is een leerling vanwege medische redenen langdurig niet in staat om deel te nemen aan BO dan maakt hij/zij een vervangende opdracht in de vorm van een werkstuk. Het werkstuk dient als vervanging van 1 sportorientatiedag. Dit werkstuk dient voldoende te zijn voor een voldoende afsluiting van het examendossier BO.

Leerling sluit BO voldoende af als:

Als alle onderdelen van het pta met een voldoende zijn afgerond.

Examenprogramma Maatschappijleer (Global Studies) t-havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit alleen het schoolexamen

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen:

A: Vaardigheden

B: Rechtsstaat

C: Parlementaire democratie

D: Verzorgingsstaat

E: Pluriforme samenleving.

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A tot en met E, en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Global Studies (Maatschappijleer) t- havo cohort 2025-2027								
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	wegin
Leerjaar 4 Periode 1 PWW 1	Subdomein A1: Informatievaardigheden Subdomein A2: Benaderingswijzen Subdomein B1: Vrijheidsrechten en plichten; het beginsel rechtsstaat Subdomein B2: De praktijk van de rechtsstaat Subdomein D2: Sociale rechten en plichten; kenmerken van een verzorgingsstaat Subdomein E2: Grondrechten die horen bij de pluriforme samenleving	Bestudeer: 1.1: The pursuit of happiness 1.2: Social issues 2.1: Rule of Law: Principles and History 2.2: Rule of Law: Issues and Dilemmas 2.3: An Introduction to Criminal Justice 2.4: Getting Justice Done in the Netherlands	Schriftelijke toets met meerkeuze vragen en open vragen	45 min	MAH01	ja	SE + voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 2	Subdomein C1: Politieke rechten; de structuur van de democratie Subdomein C2: De praktijk van de parlementaire democratie	Bestudeer: 3.1: The need for government 3.2: Power to the people 3.3: How to make the world a better place? 3.4: Making democracy work	Schriftelijke toets met meerkeuze vragen en open vragen	45 min	MAH02	ja	SE + Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 3	Subdomein D1: Geschiedenis van de verzorgingsstaat Subdomein D3: De praktijk van de verzorgingsstaat Subdomein E1: Geschiedenis van de pluriforme samenleving Subdomein E3: De praktijk van de pluriforme samenleving	Opdracht over de verzorgingsstaat of pluriforme samenleving (chapter 4) maken	Praktische opdracht (in de les)	-	MAH03	nee	SE + Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 PWW4	Subdomein B3: Internationale vergelijking en internationale organisaties Subdomein C3: Internationale vergelijking en internationale organisaties Subdomein D4: Internationale vergelijking en internationale organisaties Subdomein E4: Internationale vergelijking en internationale organisaties	Bestudeer: 2.5 The Rule of Law and International Orientation 3.6 International politics <i>de concepten globalisation en sustainability</i>	Toets met uitsluitend meerkeuze vragen	45 min	MAH04	ja	SE + Voortgang	1
Leerjaar 4 Door het hele jaar heen		Een Engelstalig boek over een maatschappelijke kwestie lezen, een presentatie voorbereiden en geven	PO	-	MAH05	nee	SE + Voortgang	2
Berekening cijfer schoolexamen maatschappijleer: (2*MAH01+2*MAH02+1*MAH03+1*MAH04+2*MAH05)/8) Eindcijfer SE is tevens voortgangscijfer overgang havo4. Maatschappijleer is onderdeel van het combinatiecijfer in havo5.								

Examenprogramma Maatschappijleer (Global Studies) havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit alleen het schoolexamen

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen:

A: Vaardigheden

B: Rechtsstaat

C: Parlementaire democratie

D: Verzorgingsstaat

E: Pluriforme samenleving.

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A tot en met E, en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Global Studies (Maatschappijleer) havo cohort 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4 Periode 1 PWW 1	Subdomein A1: Informatievaardigheden Subdomein A2: Benaderingswijzen Subdomein B1: Vrijheidsrechten en plichten; het beginsel rechtsstaat Subdomein B2: De praktijk van de rechtsstaat Subdomein D2: Sociale rechten en plichten; kenmerken van een verzorgingsstaat Subdomein E2: Grondrechten die horen bij de pluriforme samenleving	Bestudeer: 1.1: Wat is maatschappijleer 1.2: De maatschappij onderzoeken 2.1: Wat is een rechtsstaat? 2.2: Voorwaarden voor een rechtsstaat 2.3: Criminaliteit en opsporing 2.4 Rechtspraak en straffen <i>het concept justice</i>	Schriftelijke toets met meerkeuze vragen en open vragen	45 min	MAH01	ja	SE + voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 2	Subdomein C1: Politieke rechten; de structuur van de democratie Subdomein C2: De praktijk van de parlementaire democratie	Bestudeer: 3.1: Wat is democratie? 3.2: Politieke stromingen 3.3: Politieke partijen 3.4: Verkiezingen 3.5 De regering regeert 3.6 Het parlement controleert <i>het concept sovereignty</i>	Schriftelijke toets met meerkeuze vragen en open vragen	45 min	MAH02	ja	SE + Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 3	Subdomein D1: Geschiedenis van de verzorgingsstaat Subdomein D3: De praktijk van de verzorgingsstaat Subdomein E1: Geschiedenis van de pluriforme samenleving Subdomein E3: De praktijk van de pluriforme samenleving	Opdracht over de verzorgingsstaat of pluriforme samenleving maken	Praktische opdracht (in de les)	-	MAH03	nee	SE + Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 PWW4	Subdomein B3: Internationale vergelijking en internationale organisaties Subdomein C3: Internationale vergelijking en internationale organisaties Subdomein D4: Internationale vergelijking en internationale organisaties Subdomein E4: Internationale vergelijking en internationale organisaties	Bestudeer: 2.6 blik over de grens 3.9 internationale samenwerking 4.6 Nederland verandert 5.7 verzorgingsstaten wereldwijd en bestudeer <i>de concepten globalisation en sustainability</i>	Toets met uitsluitend meerkeuze vragen	45 min	MAH04	ja	SE + Voortgang	1
Leerjaar 4 Door het hele jaar heen		Een boek over een maatschappelijke kwestie lezen, een presentatie voorbereiden en geven	PO	-	MAH05	nee	SE + Voortgang	2

Berekening cijfer schoolexamen maatschappijleer: (2*MAH01+2*MAH02+1*MAH03+1*MAH04+2*MAH05)/8)

**Eindcijfer SE is tevens voortgangscijfer overgang havo4.
Maatschappijleer is onderdeel van het combinatiecijfer in havo5.**

HET EINDEXAMEN

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A: Vaardigheden
- Domein B: Vorming (binnen een specifieke context)
- Domein C: Verhouding (binnen een specifieke context)
- Domein D: Binding (binnen een specifieke context)
- Domein E: Verandering (binnen een specifieke context)
- Domein F: Analyse van een sociale actualiteit
- Domein G: Analyse van een politieke actualiteit (binnen een specifieke context)

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de (sub)domeinen B, C, D, E1 en E2, in combinatie met domein A.

Het College voor Toetsing en Examens stelt het aantal en de tijdsduur van de zittingen van het centraal examen vast.

Het College voor Toetsing en Examens maakt indien nodig een specificatie bekend van de examenstof van het centraal examen.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op subdomeinen E3 en E4 en, naar keuze van het bevoegd gezag, domein F of G, in combinatie met domein A en:

– indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: ook een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft; – indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA MAW havo cohort 2025-2027								
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode)	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4 periode 1 Pww1	Subdomein B1: Socialisatie Subdomein B3: Socialisatie binnen een bepaalde context Subdomein A1: Informatievaardigheden Subdomein A2: Concept-contextbenadering Subdomein A3: Onderzoeksvaardigheden	De leerling bestudeert hoofdstuk 1 van Seneca MAW: Identiteit, socialisatie, cultuur, acculturatie	Schriftelijke toets	45 minuten	MAWH01	Nee	voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 deadline: 10-12-2025	Subdomein A1 informatievaardigheden Subdomein A2: concept-contextbenadering Subdomein A3: Onderzoeksvaardigheden Domein F: Analyse van een sociale actualiteit	De leerling maakt een PO op basis van de actualiteit. Er moeten zowel kernconcepten toegepast worden, als foto's gemaakt worden Duo opdracht	Praktische opdracht		MAWH02	Nee	voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 Pww2	Subdomein D1: Sociale cohesie: mate van binding Subdomein D4: Overheidsbeleid en standpunten van aanhangers van politieke stromingen Subdomein A2: Concept-contextbenadering	De leerling bestudeert hst 2 van Seneca: groepsvorming, sociale cohesie, sociale institutie, dimensies Hofstede	Schriftelijke toets	45 minuten	MAWH03	Nee	voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 3 Pww3	Subdomein C1: Sociale ongelijkheid Subdomein C2: Macht en gezag Subdomein C3: Maatschappelijke en politieke conflicten en samenwerking	De leerling bestudeert hst. 3 en 4: sociale ongelijkheid, macht, gezag, samenwerking, conflict, staatsvorming, rationalisering, ideologie, politieke institutie	Schriftelijke toets	90 minuten	MAWH04	Nee	voortgang	2
Leerjaar 5 Periode 4 Pww4	Subdomein A1: Informatievaardigheden Subdomein A2: Concept-contextbenadering Subdomein A3: Onderzoeksvaardigheden	De leerling bestudeert hoofdstuk 5: Kans en variabele, conceptueel model, hypothese, indicatoren, correlatie, causaliteit	Schriftelijke toets	90 minuten	MAWH05	Ja	SE + voortgang	2
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Systeemmodel en barrière model (bijlage 5) Subdomein B2: Politieke socialisatie Subdomein B4: Overheidsbeleid en standpunten van politieke partijen	De leerling bestudeert: hoofdstuk 6: representatie, representativiteit,	Schriftelijke toets	90 minuten	MAWH06	Ja	SE	2

	<i>Subdomein D2: Politieke instituties en representatie/representativiteit</i> <i>Subdomein E1: Veranderingsprocessen rationalisering, individualisering en institutionalisering</i> <i>Subdomein E2: Veranderingsprocessen staatsvorming, democratisering en globalisering</i> <i>Subdomein E3: Effecten van veranderingen binnen een specifieke context</i> <i>Subdomein E4: Standpunten van politieke stromingen over vraagstukken die samenhangen met modernisering</i>	besluitvormingsmodellen, en globalisering						
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	<i>Subdomein B3: Socialisatie binnen een specifieke context</i> <i>Subdomein C1: Sociale ongelijkheid</i> <i>Subdomein C4: Sociale ongelijkheid binnen een specifieke context</i> <i>Subdomein C5: Maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op sociale ongelijkheid binnen een specifieke context</i> <i>Subdomein C6: Overheidsbeleid en standpunten van de politieke partijen</i> <i>Subdomein E1: Veranderingsprocessen rationalisering, individualisering en institutionalisering</i> <i>Subdomein E4: Standpunten van politieke stromingen over vraagstukken die samenhangen met modernisering</i>	De leerling bestudeert hoofdstuk 7 en 8 van Seneca: institutionalisering, gezinnen, democratisering, individualisering, sociale ongelijkheid, maatschappelijke posities, sociale uitsluiting, instrumenten van de overheid om sociale ongelijkheid te bestrijden	Schriftelijke toets	90 minuten	MAWH07	Ja	SE	2
Leerjaar 5 periode 2 deadline: 15 dec. '25	Domein F / G (naar keuze) en Geheel domein A	De leerling maakt een PO waarbij hij zich verdiept in een wetenschappelijk onderzoek naar een sociale of politieke actualiteit. Duo opdracht.	Praktische opdracht	-	MAWH08	Nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	<i>Subdomein D1: Sociale cohesie: mate van binding</i> <i>Subdomein D3: Bedreigingen voor de bindingen in de samenleving binnen een specifieke context</i> <i>Subdomein D4: Overheidsbeleid en standpunten van aanhangers van politieke stromingen</i> <i>Subdomein A1: Informatievaardigheden</i> <i>Subdomein A2: Concept-contextbenadering</i> <i>Subdomein A3: Onderzoeksvaardigheden</i>	De leerling bestudeert hoofdstuk 9: bindingen en criminaliteit en hoofdstuk 5: hypothese, indicatoren, correlatie, causaliteit	Schriftelijke toets	90 minuten	MAWH09	Ja	SE	2
Berekening voortgang cijfer havo 4: (MAWH01 + MAWH02 + 2*(MAWH03 + MAWH04 + MAWH05))/ 8								
Berekening cijfer schoolexamen: (2*MAWH05 + 2*MAWH06 + 2*MAWH07 + MAWH08 + 2*MAWH09) / 9								

Examenprogramma Natuurkunde havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaardigheden
Domein B Beeld- en geluidstechniek
Domein C Beweging en energie
Domein D Materialen
Domein E Aarde en heelal
Domein F Menselijk lichaam
Domein G Meten en regelen
Domein H Natuurkunde en technologie
Domein I Onderzoek en ontwerp

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de (sub)domeinen B1, B2, C1, C2, D1, E1, G1 en H in combinatie met de vaardigheden uit domein A. Het CvE kan bepalen, dat het centraal examen ten dele betrekking heeft op andere subdomeinen, mits de subdomeinen van het centraal examen tezamen dezelfde studielast hebben als de in de vorige zin genoemde. Het CvE stelt het aantal en de tijdsduur van de zittingen van het centraal examen vast. Het CvE maakt indien nodig een specificatie bekend van de examenstof van het centraal examen.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en:

- de subdomeinen D2, I1, I2 en I3;
- een keuze van twee uit de (sub)domeinen B3, E2, F en G2; daarbij kan het bevoegd gezag deze keuze maken, dan wel de keuze aan de kandidaat laten;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vak-onderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Natuurkunde HAVO cohort 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4 Periode 1 pww1	Domein A. Vaardigheden Subdomeinen A1 t/m A4: Algemene vaardigheden (profieloverstijgend niveau); Subdomeinen A5 t/m A9: Natuurwetenschappelijke, wiskundige en technische vaardigheden (bètaprofielniveau); Subdomeinen A10 t/m A15: Natuurkunde – specifieke vaardigheden. Subdomein C1. Kracht en beweging	De leerling bestudeert van module: H1 Basisvaardigheden en H2 Beweging	Schriftelijke toets	90 min	NAH01	Nee	voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 pww2	Subdomein C1. Kracht en beweging	De leerling bestudeert van module: H3 Krachten in evenwicht H4 Krachtwetten	Schriftelijke toets	90 min	NAH02	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 3 pww3	Subdomein D1. Eigenschappen van stoffen en materialen Subdomein D2. Functionele Materialen	De leerling bestudeert van module: H5 Materie en Warmte	Schriftelijke toets	90 min	NAH03	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 pww4	Subdomein G1. Gebruik van Elektriciteit	De leerling bestudeert van module: H6 Elektriciteit	Schriftelijke toets	90 min	NAH04	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 In periode 1 tot 4	Binnen de domeinen van dit jaar Domein A: Vaardigheden Subdomein D2. Functionele Materialen Subdomein G2 Technische automatisering of F Menselijk Lichaam Domein I. Onderzoek en Ontwerp Subdomein H. Natuurkunde en Technologie	Domein A: Afhankelijk van module Gebruik Hst 7 Onderzoeken en ontwerpen Uitwerken van practicum met coördinaten transformatie	Handelingsdeel	n.v.t	NAH05	Nee	SE	Naar behoren

Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Subdomein C2. Energieomzettingen Subdomein B1. Informatieoverdracht Herhaling Subdomein D1. Eigenschappen van stoffen en materialen Onderwerpen maken gebruik van kennisbasis uit: Domein C Beweging en energie	De leerling bestudeert van module: H8 Arbeid en energie H9 Trillingen en Golven Herhaling H5 Warmte en Temperatuur	Schriftelijke toets	120 min	NAH06	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Subdomein E1. Zonnestelsel en Heelal Subdomein B2. Medische Beeldvorming Herhaling G1 Gebruik van Elektriciteit Onderwerpen maken gebruik van kennisbasis uit: B1 Golven en trillingen C2 Energie omzettingen,	De leerling bestudeert van module: H10 Zonnestelsel en Heelal H11 Medische Beeldvorming Herhaling H6 Elektriciteit	Schriftelijke toets	120 min	NAH07	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Subdomein C1 Kracht en Beweging Subdomein D1. Eigenschappen van stoffen en materialen Subdomein E2. Aarde en Klimaat Onderwerpen maken gebruik van kennisbasis uit: Domeinen B, C, D, E en G	De leerling bestudeert de stof van aangeboden materiaal. Dit kan bijvoorbeeld zijn: Module Katern C Aarde en Klimaat Herhaling H2 & H3 & H4	Schriftelijke toets	120 min	NAH08	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Afhankelijk van toezegging Universiteit Utrecht	Binnen de domeinen van dit jaar Domein A. Vaardigheden	Ioniserende stralen practicum	Handelingsdeel	n.v.t.	NAH09	nee	SE	Naar behoren
Berekening voortgang cijfer havo 4: ((NAH01 + NAH02 + NAH03 + NAH04)) / 4								
Berekening cijfer schoolexamen: (2*(NAH06 + NAH07 + NAH08) /6								

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Beeld- en geluidstechniek	B1	Informatieoverdracht	X		X
		B2	Medische beeldvorming	X		X
		B3*	Optica		bk*	
C	Beweging en energie	C1	Kracht en beweging	X		X
		C2	Energieomzettingen	X		X
D	Materialen	D1	Eigenschappen van stoffen en materialen	X		X
		D2	Functionele materialen		X	
E	Aarde en heelal	E1	Zonnestelsel en heelal	X		X
		E2*	Aarde en klimaat		bk*	
F*	Menselijk lichaam				bk*	
G	Metten en regelen	G1	Gebruik van elektriciteit	X		X
		G2*	Technische automatisering		bk*	
H	Natuurkunde en technologie			X		X
I	Onderzoek en ontwerp	I1	Experiment		X	
		I2	Modelstudie		X	
		I3	Ontwerp		X	

* bk = beperkte keuze: uit deze vier (sub)domeinen worden er twee gekozen.
 Let op: D2 en I zijn verplicht voor het SE.

Examenprogramma Nederlands havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Leesvaardigheid
- Domein B Mondelinge taalvaardigheid
- Domein C Schrijfvaardigheid
- Domein D Argumentatieve vaardigheden
- Domein E Literatuur
- Domein F Oriëntatie op studie en beroep.

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen: A en domein D

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft.

En:

– indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft

PTA Nederlands havo 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	Weging
Leerjaar 4 Periode 1 PWW1	Domein C Schrijfvaardigheid Domein F Oriëntatie op studie en beroep	De leerling bestudeert de module Formulering en Spelling.	Taaltoets	45 minuten	NEH01	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 1	Domein C Schrijfvaardigheid Domein E Literatuur	De leerling maakt een verwerkingsopdracht bij een gelezen boek.	Handelingsdeel	n.v.t.	NEH02	Nee	SE + Voortgang	Naar behoren
Leerjaar 4 Pww2	Domein C Schrijfvaardigheid	De leerling bestudeert de module Schrijfvaardigheid, leest een literair boek en bestudeert secundaire literatuur over het betreffende boek.	Schriftelijke toets over een klassikaal boek Te laat inleveren informatiemap = -0,5	90 minuten	NEH03	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 3 Pww3	Domein A Leesvaardigheid Domein D Argumentatieve vaardigheden Domein F Oriëntatie op studie en beroep	De leerling bestudeert de module Leesvaardigheid. De leerling bestudeert de module Argumentatie.	Schriftelijke toets	45 minuten	NEH04	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 3	Domein B Mondelinge taalvaardigheid Domein E Literatuur	De leerling leest een literair boek, bestudeert secundaire literatuur over het betreffende boek en oefent de discussie met groepsgenoten.	Mondelinge toets (Discussie LitLab)* Te laat inleveren = -1 punt aftrek Te laat inleveren informatiemap = -0,5	10 minuten	NEH05	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 4 Pww4	Domein E Literatuur	De leerling bestudeert de module Literatuurgeschiedenis middeleeuwen t/m romantiek.	Schriftelijke toets	45 minuten	NEH06	Nee	Voortgang	2
Leerjaar 4 Periode 4	Domein C Schrijfvaardigheid Domein F Oriëntatie op studie en beroep	KERN – Communicatie (Tekstvormen): creatieve schrijfoopdracht(en)	Handelingsdeel	n.v.t.	NEH07	Nee	SE+ voortgang	Naar behoren
Leerjaar 4 Periode 4	Domein E Literatuur	De leerling verzamelt secundaire literatuur over de 4 betreffende boeken.	Schriftelijk Handelingsdeel (leesdossier)	n.v.t.	NEH08	Nee	SE+ Voortgang	Naar behoren

Leerjaar 4 Variabel	Domein B Mondelinge taalvaardigheid Domein E Literatuur	De leerling leest een literair boek en bestudeert secundaire literatuur over het betreffende boek.	Mondelinge toets (Monoloog)* Verschuiven zonder geldige reden = -1 Te laat inleveren informatiemap = -0,5	5 minuten	NEH09	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein C Schrijfvaardigheid Domein D Argumentatieve vaardigheden Domein F Oriëntatie op studie en beroep	De leerling bestudeert de module Schrijfvaardigheid en Argumentatie.	Schriftelijke toets	120 minuten	NEH10	Ja	SE	2
Leerjaar 5 Periode 1 SE2	Domein D Argumentatieve vaardigheden Domein F Oriëntatie op studie en beroep	De leerling bestudeert de module Argumenteren en Debatteren.	Mondelinge toets (één tegen één)	5 minuten	NEH11	Nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 2	Domein E Literatuur	De leerling levert twee nieuwe informatiemappen in.	Schriftelijk Handelingsdeel	n.v.t.	NEH12	Nee	SE	Naar behoren
SE3	Domein E2 en E3 Literatuur	De leerling bestudeert de module Literatuurgeschiedenis en Poëzie.	Schriftelijke toets	90 minuten	NEH13	Ja	SE	1
Leerjaar 5 Periode 3	Domein E Literatuur	De leerling levert twee nieuwe informatiemappen in.	Schriftelijk Handelingsdeel	n.v.t.	NEH14	Nee	SE	Naar behoren
SE3	Domein B Mondelinge taalvaardigheid Domein E1 en E2 Literatuur	De leerling bestudeert het leesdossier en voert een mondeling met de docent Nederlands over de gelezen boeken van havo 4 en havo 5. De leerling voert met klasgenoten een discussie over twee van de gelezen boeken.	Mondelinge toets (groeps gedeelte en individueel gedeelte)	2 x 5 min (groeps gedeelte) + 10 min (individueel gedeelte)	NEH15	Nee	SE	2
Leerjaar 5 Periode 1, 2, 3	Domein B Mondelinge taalvaardigheid Domein F Oriëntatie op studie en beroep	De leerling bestudeert en verwerkt journalistieke/literaire bronnen en houdt een individuele presentatie voor de klas.	Mondelinge toets (Monoloog)	10 minuten	NEH16	Nee	SE	1
Berekening voortgang cijfer havo-4: (EH01 + NEH02 + NEH03 + NEH04 + 2*NEH05 + NEH06 + NEH07) /8 * Opmerking: Op de dag van jouw boekpresentatie, schrijftoets en discussie lever je ook de informatiemap in. Lever je deze niet in op die dag (of eerder) dan wordt er 0,5 punt van je toetscijfer afgetrokken.								
Berekening cijfer schoolexamen: (2* NEH10 + NEH11 + NEH13 + 2*NEH15 +NEH16)/7								

Examenprogramma NLT havo cohort 2025-2027

Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaardigheden

Domein B Exacte wetenschappen en technologie

Domein C Aarde en natuur

Domein D Gezondheid, bescherming en veiligheid

Domein E Materialen, processen en producten

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op:

- het gehele domein A en domein B in combinatie met:
- de domeinen C t/m E;
- en, indien het bevoegd gezag daarvoor kiest, andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Natuur Leven en Technologie Havo 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/indtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	Toetsduur	Toets-code	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/voortgang cijfer	weging
Leerjaar 4 periode 1 PWW 1	Domein A: Vaardigheden Domein B: Exacte wetenschappen en technologie Domein D: Gezondheid, bescherming en veiligheid Domein E: Materialen, processen en producten	NLT Module: Het beste ei Kennis maken met NLT. Met een ei moet een technisch ontwerp worden gemaakt dat gebruikt kan worden door iemand die iets met een ei te maken kan hebben. Alles wat bij het maken van hiervan moet de revue passeren wat uiteindelijk resulteert in een verslag. Deze module is vooral bedoeld om een aantal vaardigheden aan te leren die bij NLT van belang zijn.	Dossier Praktische opdracht: Opdrachten met reflectie: 0,2; Eindproduct: 0,8	n.v.t.	NLTH01	nee	SE + voortgang	1
Leerjaar 4 periode 2 PWW 2	Domein A: Vaardigheden Domein B: Exacte wetenschappen en technologie Domein D: Gezondheid, bescherming en veiligheid Domein E: Materialen, processen en producten	NLT Module: Door de zoete appel heen bijten Biotechnologie wordt tegenwoordig in vele sectoren gebruikt en komt ook vaker in het nieuws. In de medische wetenschap om patiënten te screenen en nieuwe medicijnen te ontwikkelen, maar ook in de landbouw en voedingsmiddelenindustrie om het nijpende voedseltekort tegen te gaan. Niet alleen heeft biotechnologie de toekomst, het is gezien de media-coverage tegenwoordig voor iedereen steeds relevanter om iets vanaf te weten om een goed gefundeerde mening te vormen (zie bijvoorbeeld GMO's).	Dossier Praktische opdracht: Groepsopdracht: 0,4; Schriftelijke Toets 0,6	45	NLTH02	nee	SE + voortgang	1
Leerjaar 4 periode 3 PWW 3	Domein A: Vaardigheden Domein B: Exacte wetenschappen en technologie Domein D: Gezondheid, bescherming en veiligheid Domein E: Materialen, processen en producten	NLT Module: Forensisch onderzoek In de module wordt ingegaan op de vraag wat forensisch onderzoek inhoudt. Leerlingen ervaren welke problemen men tegenkomt bij het verrichten van vinger-, haar- en bloedsporenonderzoek. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de wijze waarop een DNA-profiel tot stand komt en welke betrouwbaarheid men aan kan toekennen aan deze methode.	Dossier Praktische opdracht: 0,6; Schriftelijke Toets 0,4	45	NLTH03	nee	SE + voortgang	1
Leerjaar 4 periode 4 PWW 4	Domein A: Vaardigheden Domein B: Exacte wetenschappen en technologie Domein D: Gezondheid, bescherming en veiligheid	NLT Module: Voel je thuis In deze module wordt ingegaan op het effect van een omgeving op het welzijn en de gezondheid van de mens. Onder andere de invloed van geluid op productiviteit of aan verstaanbaarheid in klaslokalen of het geluidniveau in sportzalen en de gehoorschade die docenten daar kunnen oplopen. Ook de luchtkwaliteit in klaslokalen, ventilatie en het eventueel gebruik van planten. Er wordt een koppeling gemaakt tussen natuurkunde (geluid en licht), biologische aspecten van de mens (werking oog, oor), materiaaleigenschappen (absorptie en reflectie) en maatschappelijke relevantie van gezondheid.	Dossier Praktische opdracht: verdiepingsopdrachten : 0,5 Schriftelijke toets 0,5	45	NLTH04	nee	SE + voortgang	1
Leerjaar 5 periode 1 SE1	Domein A: Vaardigheden Domein B: Exacte wetenschappen en technologie Domein C: Aarde en natuur	NLT Module: De bodem leeft De bodem waar je op staat is enorm belangrijk: Je voedsel groeit er bijvoorbeeld op en in. Een gezonde bodem kan een rol spelen in het beheersen van klimaatverandering.	Dossier Reflectie opdracht: 0,1;	45	NLTH05	nee	SE	1

	Domein D: Gezondheid, bescherming en veiligheid Domein E: Materialen, processen en producten	Anderzijds speelt een slecht onderhouden bodem juist een versnellende rol bij het ontstaan van allerlei problematiek op het gebied van voedselvoorziening en gezondheid.	Praktische opdracht: Onderzoek: 0,4 Schriftelijke toets 0,5					
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Domein A: Vaardigheden Domein B: Exacte wetenschappen en technologie Domein C: Aarde en natuur Domein D: Gezondheid, bescherming en veiligheid	NLT Module: Fijnstof Fijnstof heeft invloed op de menselijke gezondheid en onze leefomgeving. Daarom is het belangrijk om hier goed onderzoek naar te doen. Leerlingen leren vanuit verschillende perspectieven (technisch, analytisch, medisch, beleidsmatig) het vraagstuk te bestuderen en deze disciplines te integreren om tot goed onderzoek en bruikbare conclusies te komen.	Dossier Praktische opdracht: poster: 0,2; Praktische opdracht: Onderzoek: 0,4; Schriftelijke toets 0,4	45	NLTH06	nee	SE	1
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Domein A: Vaardigheden Domein B: Exacte wetenschappen en technologie Domein C: Aarde en natuur Domein D: Gezondheid, bescherming en veiligheid Domein E: Materialen, processen en producten	NLT Module: Deltatechnologie Deze module speelt zich af in het Zuidwesten van Nederland. Met name het gebied Walcheren. Deltatechnologie speelt in dit gebied een belangrijke rol om het gebied leefbaar te houden. Leerlingen leren over de technologie die nodig is om het gebied te wapenen tegen de zeespiegel die stijgt als gevolg van klimaatverandering. Uiteindelijk gaan de leerlingen aan de slag met een inrichtingsplan, waarbij ze deltatetechnologie betrekken.	Dossier Praktische Opdracht: 0,5; Schriftelijke toets 0,5	45	NLTH07	nee	SE	1
Berekening voortgang cijfer havo 4: (NLTH01 + NLTH02 + NLTH03 + NLTH04) /4								
Berekening cijfer schoolexamen: (NLTH01 + NLTH02 + NLTH03 + NLTH04 + NLTH05 + NLTH06 + NLTH07) /7								

Examenprogramma Profielwerkstuk havo 2025-2027

Beschrijving

Het profielwerkstuk is een verplicht onderdeel van het examendossier havo/vwo. Enkel de vakken die onderdeel uitmaken van het totale eindexamenpakket van de leerling (en minimaal 320 studielastuur hebben) komen in aanmerking voor dit werkstuk. Uitgesloten vakken zijn daarom Maatschappijleer, Bewegingsonderwijs en CKV.

Leerlingen worden tijdens hun werkstuk begeleid door een twee docenten (inhoudelijk en op proces) en voeren het profielwerkstuk uit over een onderwerp naar keuze. De leerlingen werken bij voorkeur in tweetallen aan het profielwerkstuk. Gedurende de uitvoering van het profielwerkstuk worden onderzoek en ontwerp vaardigheden verdiept en ontwikkeld. De studielast voor het profielwerkstuk bedraagt minimaal 80 studielasturen per persoon.

Op het Lorentz Lyceum leiden wij leerlingen op tot verantwoordelijke, zelfbewuste wereldburgers, die in staat zijn de regie over hun leven in eigen hand te nemen. De UNESCO duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) spelen daarin een essentiële rol.

Hierdoor is de koppeling van het gekozen pws-onderwerp aan één van de SDG's voor o.a. de bètavakken verplicht.

Proces en beoordeling

Leerlingen starten aan het eind (juni-juli) van havo 4 en vwo 5 met hun profielwerkstuk. Zij ontvangen een profielwerkstukboekje dat leidend is voor deadlines, beoordelingen en begeleiding. Tijdens het examenjaar zullen zij het werkstuk afronden tussen september-januari.

Het profielwerkstuk kent meerdere varianten als eindproduct, bijv. een verslag, onderzoeksrapport, model, artikel, poster, documentaire enzovoort. De beoordeling van het profielwerkstuk geschiedt per fase (beoordelingsmomenten) en is afhankelijk van het gekozen eindproduct.

Het eindcijfer van het profielwerkstuk vormt samen met de vakken Maatschappijleer en CKV een combinatiecijfer voor het schoolexamen. In de slaag-zakregeling wordt weliswaar gekeken naar dit combinatiecijfer, maar de leerling mag voor de afzonderlijke onderdelen hiervan geen cijfer lager dan 4 halen.

Herkansing

Leerlingen hebben de mogelijkheid om een onderdeel van het profielwerkstuk te verbeteren (presentatie, eindverslag of eindproduct). Plan van aanpak & proces zijn een eenmalige beoordeling. Het hoogste cijfer telt.

Examenprogramma Rekenen havo cohort 2025-2027

Het eindexamen Rekenen bestaat uit een schoolexamen (SE) en dient enkel gemaakt te worden door leerlingen die op havo een profiel hebben zonder wiskunde.

Het eindcijfer van dit schoolexamen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma en telt niet mee in de zak-/slaagregeling.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Getallen

Domein B Meten & meetkunde

Domein C Verhoudingen

Domein D Verbanden

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen A tot en met D, en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Havo: rekenen	4h-SE	5h-SE	Totaal	Bijzonderheden
SE vak	100%		100%	
SE-CE vak				

Eindcijfer = SE cijfer afgerond op helen

Afname periode	Domeinen/subdomeinen	Inhoud toets	Toetsvorm/toetsduur	Toetscode	Herkansing	Telt mee voor voortgang/SE	Weging
Leerjaar 4 PWW2	Domein A Getallen Domein B Meten & meetkunde Domein C Verhoudingen Domein D Verbanden	3F Rekenen	digitaal: 100 minuten (+25 ET)	REH01	Ja, in leerjaar 5 PWW2	Nee, wordt vermeld in bijlage bij het diploma	n.v.t.

Herkansing vindt plaats in de tweede SE-week in havo 5.

Examenprogramma Scheikunde havo cohort 2025-2027

Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Kennis van stoffen en materialen
- Domein C Kennis van chemische processen en kringlopen
- Domein D Ontwerpen en experimenten in de chemie
- Domein E Innovatieve ontwikkelingen in de chemie
- Domein F Processen in de chemische industrie
- Domein G Maatschappij en chemische technologie

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de subdomeinen B1, B2, B3, B4, B5, C1, C2, C3, C6, C7, C8, D1, D3, E1, F1, F3, G1 en G2 in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

- Het CvE kan bepalen, dat het centraal examen ten dele betrekking heeft op andere subdomeinen, mits de subdomeinen van het centraal examen tezamen dezelfde studielast hebben als de in de vorige zin genoemde.
- Het CvE stelt het aantal en de tijdsduur van de zittingen van het centraal examen vast.
- Het CvE maakt indien nodig een specificatie bekend van de examenstof van het centraal examen.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en:

- De domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- Indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- Indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Bron: https://www.examenblad.nl/system/files/2012/exprog/examenprogramma_scheikunde_havo_2014_2015.pdf

In de syllabus staat de examenstof op twee verschillende manieren ingedeeld: in domeinen en in sferen. De verdeling tussen CE- en SE-stof is aangegeven in een tabel met domeinen (A t/m G). Domein A omvat alle vaardigheden. De conceptuele examenstof uit domeinen B t/m G is vervolgens gesorteerd in sferen (M, R, R&A, T en L). Dit maakt het vrij lastig inzichtelijk te maken welke stof in welk schoolexamen wordt afgetoetst. [...]

De meeste domeinen en subsferen komen meerdere malen aan bod. Dat komt doordat scheikunde een concentrisch vak is: alle concepten hangen met elkaar samen en vanuit een gemeenschappelijke basis worden alle concepten steeds een beetje verder uitgediept. De stof wordt dan ook niet per domein of sfeer aan geboden en afgerond, maar de kennis van elk domein/elke sfeer wordt gedurende leerjaar 4 en 5 steeds verder uitgebouwd. Aan de wens van het SLO en de VO-raad om stof slechts een keer te toetsen, is daarom moeilijk tegemoet te komen. De Sferen M, R en R&A zullen onherroepelijk in alle SE-onderdelen terugkomen.

Helaas geldt ook voor de meeste subdomeinen die alleen in het SE getoetst hoeven te worden, dat ze dusdanig verweven zijn met de CE-stof dat het ondoenlijk is deze apart te behandelen en af te toetsen.

Bron: Nova H5 Docentenhandleiding, Nova_Sk_bovenbouw_voorbeeld-PTA, www.malmberg.nl/nova-scheikunde, PTA

PTA Scheikunde Havo 2024 – 2026

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ Eindtermen: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	Weging
Leerjaar 4 Periode 1 PWW1	Domein A: Vaardigheden Domein B: Kennis van stoffen en materialen Domein C: Kennis van Chemische processen en kringlopen	Nova: hoofdstuk 1 Nova: hoofdstuk 2	Schriftelijke toets	90 min.	SKH01	Nee	Voortgang	20
Leerjaar 4 Periode 2 PWW2	Domein A: Vaardigheden Domein B: Kennis van stoffen en materialen Domein C: Kennis van Chemische processen en kringlopen Domein E: Innovatieve ontwikkelingen in de chemie Domein G: Maatschappij en chemische technologie	Nova: hoofdstuk 2 Nova: hoofdstuk 3 Met voorkennis	Schriftelijke toets	90 min.	SKH02	Nee	Voortgang	20
Leerjaar 4 Periode 3 Week 7 Week 9	Domein A: Vaardigheden Domein D: Ontwerpen en experimenten in de chemie	Nova: hoofdstuk 4 Met voorkennis	SO	10 min.	SKV03	Nee	Voortgang	5
	Domein A: Vaardigheden Domein D: Ontwerpen en experimenten in de chemie	Nova: hoofdstuk 4 Met voorkennis	PO	60 min.	SKV04	Nee	Voortgang	5
Leerjaar 4 Periode 4 PWW4	Domein A: Vaardigheden Domein B: Kennis van stoffen en materialen Domein C: Kennis van Chemische processen en kringlopen Domein F: Processen in de chemische industrie	Nova: hoofdstuk 5 Nova: hoofdstuk 6 Met voorkennis	Schriftelijke toets	90 min.	SKH05	Nee	Voortgang	20
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein A: Vaardigheden Domein B: Kennis van stoffen en materialen Domein C: Kennis van Chemische processen en kringlopen	Nova: hoofdstuk 7 Nova: hoofdstuk 8 Met voorkennis	Schriftelijke toets	90 min.	SKH06	Ja	SE	20
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Domein A: Vaardigheden Domein B: Kennis van stoffen en materialen Domein C: Kennis van Chemische processen en kringlopen Domein G: Maatschappij en chemische technologie	Nova: hoofdstuk 9 Nova: hoofdstuk 10 Met voorkennis	Schriftelijke toets	90 min.	SKH07	Ja	SE	20

Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Domein A: Vaardigheden Domein E: Innovatieve ontwikkelingen in de chemie Domein F: Processen in de chemische industrie Domein G: Maatschappij en chemische technologie	Nova: hoofdstuk 11 Met voorkennis	Schriftelijke toets	90 min.	SKH08	Ja	SE	20
Leerjaar 5 Periode 3	Domein A: Vaardigheden Domein D: Ontwerpen en experimenten in de chemie	Nova: hoofdstuk 8 Met voorkennis	Praktische opdracht analyse	120 min.	SKH09	Nee	SE	10
Berekening voortgang cijfer havo 4: (20*SKH01 + 20*SKH02 + 5*SKH03 + 5*SKH04 + 20*SKH05) / 70								
Berekening cijfer schoolexamen: (20*SKH06 + 20*SKH07 + 20*SKH08+ 10*SKH09)) / 70								

Examenprogramma Wiskunde A havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Algebra en tellen
- Domein C Verbanden
- Domein D Verandering
- Domein E Statistiek

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op domein C en de subdomeinen B1, B2, E1, E2, E3 en E4 in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en:

- domein D en de subdomeinen B3 en E5;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Tijdens alle toetsen is enkel het gebruik van de grafische rekenmachine toegestaan. De leerling is zelf verantwoordelijk voor het meenemen, correct gebruiken en functioneren van een CE-goedgekeurde grafische rekenmachine.

PTA wiskunde A havo 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma;	Toetsvorm	Toetsduur	Toets code	Herkansing ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortgang cijfer	Weging
Leerjaar 4 Periode 1 PWW 1	Domein A: Vaardigheden Domein B1: Rekenen Domein B2: Algebra Domein C1: Tabellen Domein C2: Grafieken, vergelijkingen en ongelijkheden Domein C4: Lineaire verbanden	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 1 en 3 uit Getal & Ruimte deel 1.	Schriftelijke toets	90 minuten	WIAH01	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 2 PWW 2	Domein A: Vaardigheden Domein B1: Rekenen Domein E: Statistiek (Subdomein E5: wordt niet getoetst)	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 2 en 7 uit Getal & Ruimte deel 1 en deel 2.	Schriftelijke toets	90 minuten	WIAH02	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 4 Periode 3 PWW 3	Domein A: Vaardigheden Domein B: Algebra en Tellen Domein D: Verandering	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 4 en 5 uit Getal & Ruimte deel 1 en deel 2.	Schriftelijke toets	90 minuten	WIAH03	Ja	SE + Voortgang	SE: 5 Voortgang:1
Leerjaar 4 Periode 4 PWW 4	Domein A: Vaardigheden Domein B1: Rekenen Domein B2: Algebra Domein C1: Tabellen Domein C2: Grafieken, vergelijkingen en ongelijkheden Domein C3: Formules met één of meer variabelen Domein C4: Lineaire verbanden	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 3 (deels) en 6 uit het Getal & Ruimte deel 1 en 2.	Schriftelijke toets	90 minuten	WIAH04	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	Domein A: Vaardigheden Domein B1: Rekenen Domein B2: Algebra Domein C: Verbanden	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 1, 3, 9 en 12 (deels) uit Getal & Ruimte deel 1, 2 en deel 3.	Schriftelijke toets	120 minuten	WIAH05	Ja	SE	10
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	Domein A: Vaardigheden Domein B3: Telproblemen Domein E: Statistiek (Subdomein E5: wordt niet getoetst)	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 2, 7, 10 en 12 (deels) uit Getal & Ruimte deel 1, deel 2 en deel 3.	Schriftelijke toets	120 minuten	WIAH06	Ja	SE	8
Leerjaar 5	Domein A: Vaardigheden Domein E: Statistiek	De leerling maakt een PO in (bijvoorbeeld) Excel waarbij gebruik	Praktische opdracht	-	WIAH07	Nee	SE	2

Periode 2		gemaakt wordt van actuele bronnen, onder andere Getal & Ruimte deel 2 en 3, met daaruit de hoofdstukken 7, 8 en 10.						
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	Domein A: Vaardigheden Domein B1: Rekenen Domein B2: Algebra Domein C: Verbanden	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 1, 3, 6, 11 en 12 (deels) uit Getal & Ruimte deel 1, 2 en 3.	Schriftelijke toets	120 minuten	WIAH08	Ja	SE	10
Berekening voortgangscijfer havo 4: (WIAH01 + WIAH02 + WIAH03 + WIAH04) / 4								
Berekening eindcijfer schoolexamen: (5xWIAH03 + 10xWIAH05 + 8xWIAH06 + 2xWIAH07 + 10xWIAH08) / 35								

Examenprogramma Wiskunde B havo cohort 2025-2027

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Functies, grafieken en vergelijkingen
- Domein C Meetkundige berekeningen
- Domein D Toegepaste analyse

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen B, C en D in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en:

- domein D
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Tijdens alle toetsen is enkel het gebruik van de grafische rekenmachine toegestaan. De leerling is zelf verantwoordelijk voor het meenemen, correct gebruiken en functioneren van een CE-goedgekeurde grafische rekenmachine.

PTA wiskunde B cohort havo 2025-2027

Afname periode	Domeinen/subdomeinen/ eindtermen: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor/wordt de ll. voorbereid op de toets?	Toetsvorm	Toets duur	Toetscode	Herkansi ng ja/nee?	Telt mee voor SE/ voortga ng cijfer	Wegi ng
Leerjaar 4 Periode 1 Pww1	A1: Algemene vaardigheden A2: Profiel specifieke vaardigheden A3: Wiskundige vaardigheden B1: Standaardfuncties B2: Vergelijkingen en ongelijkheden D1: Veranderingen D2: Afgeleide functies D3: Bepaling afgeleide functies	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 1 en 2 uit Getal & Ruimte deel 1.	Schriftelijke toets	90 minute n	WIBH01	Nee	Voortgan g	1
Leerjaar 4 Periode 2 Pww2	A1: Algemene vaardigheden A2: Profiel specifieke vaardigheden A3: Wiskundige vaardigheden B1: Standaardfuncties B2: Vergelijkingen en ongelijkheden B3: Evenredigheidsverbanden C1: Afstanden en hoeken in concrete situaties C2: Algebraïsche methoden	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 3 en 4 uit Getal & Ruimte deel 1.	Schriftelijke toets	90 minute n	WIBH02	Nee	Voortgan g	1
Leerjaar 4 Periode 3 Pww3	A1: Algemene vaardigheden A2: Profiel specifieke vaardigheden A3: Wiskundige vaardigheden B1: Standaardfuncties B2: Vergelijkingen en ongelijkheden B3: Evenredigheidsverbanden D1: Veranderingen D2: Afgeleide functies D3: Bepaling afgeleide functies D4: Toepassing afgeleide functies	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 5 en 6 uit Getal & Ruimte deel 2.	Schriftelijke toets	90 minute n	WIBH03	Nee	Voortgan g	1

Leerjaar 4 Periode 4 Pww4	A1: Algemene vaardigheden A2: Profiel specifieke vaardigheden A3: Wiskundige vaardigheden B1: Standaardfuncties B2: Vergelijkingen en ongelijkheden B4: Periodieke functies C1: Afstanden en hoeken in concrete situaties C2: Algebraïsche methoden	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 7 en 8 uit het Getal & Ruimte deel 2.	Schriftelijke toets	90 minuten	WIBH04	Nee	Voortgang	1
Leerjaar 5 Periode 1 SE1	A1: Algemene vaardigheden A2: Profiel specifieke vaardigheden A3: Wiskundige vaardigheden B1: Standaardfuncties B2: Vergelijkingen en ongelijkheden B3: Evenredigheidsverbanden B4: Periodieke functies	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 1, 5, 8, 9 en 12 (deels) uit Getal & Ruimte deel 1, 2 en 3.	Schriftelijke toets	120 minuten	WIBH05	Ja	SE	1
Leerjaar 5 Periode 2 SE2	A1: Algemene vaardigheden A2: Profiel specifieke vaardigheden A3: Wiskundige vaardigheden B1: Standaardfuncties, B2: Vergelijkingen en ongelijkheden C1: Afstanden en hoeken in concrete situaties C2: Algebraïsche methoden	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 3, 7, 10 en 12 (deels) uit Getal & Ruimte deel 1, 2 en 3.	Schriftelijke toets	120 minuten	WIBH06	Ja	SE	1
Leerjaar 5 Periode 3 SE3	A1: Algemene vaardigheden A2: Profiel specifieke vaardigheden A3: Wiskundige vaardigheden. B1: Standaardfuncties B2: Vergelijkingen en ongelijkheden B3: Evenredigheidsverbanden B4: Periodieke functies D1: Veranderingen D2: Afgeleide functies D3: Bepaling afgeleide functies D4: Toepassing afgeleide functies	Klassikaal en individueel bestuderen van hoofdstuk 2, 4, 6, 11 en 12 (deels) uit Getal & Ruimte deel 1, 2 en 3.	Schriftelijke toets	120 minuten	WIBH07	Ja	SE	1
Berekening voortgang cijfer havo 4: (WIBH01 + WIBH02 + WIBH03 + WIBH04) / 4								
Berekening cijfer schoolexamen: (WIBH05 + WIBH06 + WIBH07) / 3								

PTA Bedrijfseconomie Q-highschool schooljaar 2025-2026 HAVO cohort 2025-2027

Examenblad Bedrijfseconomie : [Examenprogramma_Bedrijfseconomie_havo.pdf \(examenblad.nl\)](https://examenblad.nl/examenprogramma_Bedrijfseconomie_havo.pdf)

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Van persoon naar rechtspersoon

Domein C: Interne organisatie en personeelsbeleid

Domein D: Investeren en financieren

Domein E: Marketing

Domein F: Financieel beleid

Domein G: Verslaggeving

Domein H: Keuze-onderwerpen

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de (sub)domeinen A, B, C2, D2, E2, F en G zoals hieronder nader uitgewerkt. CvTE maakt indien nodig een specificatie bekend van de examenstof van het centraal examen.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op domeinen A, B en de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft; indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft; indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen

De explicitering van deze subdomeinen is in deze syllabus ([Bedrijfseconomie_havo_conceptsyllabus_2024_versie_3.pdf \(examenblad.nl\)](#)) opgenomen.

Domein A wordt in combinatie met de andere domeinen getoetst

PTA Q-highschool Bedrijfseconomie HAVO:					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen: wat moet een leerling kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4 (blok 1)	Domein A: Vaardigheden A1, A3 Domein B: Van persoon naar rechtspersoon B1	Geld lenen en geld verdienen In Cumulus onderdelen: Vaardigheden Geldzaken: Ontvangsten en uitgaven, consumptief krediet en hypotheke , sparen en samenleven Ondernemerschap: ondernemen	M0402 Schriftelijke toets 90 minuten	Ja	2
Leerjaar 4 (blok 1)	Domein A: vaardigheden	Financiële zelfredzaamheid en samenleven (dagmodule) Geldzaken: Ontvangsten en uitgaven, consumptief krediet en hypotheke , sparen en samenleven	M0391 PO: Presentatie/advies	Nee	1
Leerjaar 4 (blok 2)	Domein A: Vaardigheden Domein B: Van persoon naar rechtspersoon B2, B4 Domein E: Marketing E1, E2, E3	Marketing In Cumulus onderdelen Marktonderzoek & Marketingplan	M0403 PO: essay/presentatie/ Kritische zelfreflectie	nee	2

Leerjaar 4 (blok 3)	Domein A: Vaardigheden Domein B: Van persoon naar rechtspersoon B2 Domein D: Investeren en financieren D1, D2 Domein F: Financieel beleid F1, F2	Eenmanszaak 1 In Cumulus onderdelen: De Eenmanszaak: Beginbalans, inkopen en verkopen	M0398 Schriftelijke toets 90 minuten	Ja	1
Leerjaar 4 (blok 4)	Domein A: Vaardigheden Domein B: Van persoon naar rechtspersoon B2 Domein F: Financieel beleid F1, F2	Eenmanszaak 2 In Cumulus onderdelen: De Eenmanszaak: Kosten en uitgaven en Eindbalans Ondernemerschap: Rechtsvormen	M0404 Schriftelijke toets 90 minuten	Ja	2
Leerjaar 5 (blok 2)	Domein A: Vaardigheden Domein B: Van persoon naar rechtspersoon B2 Domein D: Investeren en financieren D1, D2 Domein F: Financieel beleid F1, F2	Eenmanszaak 1+2* In Cumulus onderdelen: De Eenmanszaak: geheel Ondernemerschap: Rechtsvormen	M0397 Schriftelijke toets 90 minuten	Ja	3
Leerjaar 5 (blok 1)	Domein A: Vaardigheden Domein D: Investeren en financieren D1	Investeringsselectie en break-evenanalyse In Cumulus onderdeel:	M0399 Schriftelijke toets 90 minuten	Ja	3

	Domein F: Financieel beleid F2	De Besloten Vennootschap: Investeringsselectie, Break-Even analyse			
Leerjaar 4 (blok 4)	Domein A: Vaardigheden Domein C: Interne organisatie en personeelsbeleid C1, C2 Domein H: Keuzeonderwerpen	Ondernemen, Personeel en Organisatie In Cumulus onderdeel: De Besloten Vennootschap: Organisatie en Personeel Keuzeonderwerpen: Ondernemen	M0407 PO: essay/presentatie/ Kritische zelfreflectie	nee	2
Leerjaar 5 (blok 2)	Domein A: Vaardigheden A1 Domein B: Van persoon naar rechtspersoon B4 Domein D: Investeren en financieren D1 Domein F: Financieel beleid F1 Domein G: Verslaglegging	Verslaggeving In Cumulus onderdeel: De Naamloze Vennootschap: geheel	M0190 Schriftelijke toets 90 minuten	Ja	4
Leerjaar 4 /5 (blok 2 en 3) Blok 3	Domein A: Vaardigheden Domein H: Keuzeonderwerpen	Stage: Beco in de praktijk (handelingsopdracht) Keuze uit: Stage: Winst of verlies ? Stage: Hoe geef je leiding aan een organisatie? Of: Beleggen (dagmodule)	M0408 HD M0409 HD	Ja ja	Naar behoren Naar behoren

Berekening eindcijfer schoolexamen = $(1 \cdot (M0391 + M0398) + 2 \cdot (M0402 + M0403 + M0404 + M0407) + 3 \cdot M0399 + 4 \cdot M0190) / 17$

*De module Eenmanszaak 1 + 2 is bedoeld voor versnellers (alleen in overleg) .

	A	B	C	D	E	F	G	H	SE-STOF	CSE-STOF
M0402	X	X								X
M0391	X									X
M0403	X	X			X				X	
M0398	X	X		X		X			X	X
M0404	X	X				X			X	X
M0397	X	X		X		X			X	X
M0399	X			X		X			X	X
M0407	X		X					X	X	X
M0190	X	X		X		X	X		X	X
M0408	X							X	X	
M0409	X							X	X	

PTA Filosofie Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027

Syllabus Filosofie: <https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2024-07/syllabus-filosofie-havo-2026-versie-2.pdf>

Bij het examenprogramma filosofie zijn de volgende 4 domeinen aan de orde:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Wijsgerige antropologie

Domein C: Ethiek

Domein D: Sociale filosofie

Het centraal examen heeft betrekking op: - een door het CvTE vastgesteld onderwerp dat gerelateerd is aan een van de domeinen A, B, C of D als hoofddomein, waarbij een of meer andere domeinen betrokken kunnen zijn; - de subdomeinen 1 van de domeinen B, C en D, die zowel afzonderlijk als in relatie met het onderwerp kunnen worden geëxamineerd. De explicitering van deze subdomeinen is in deze syllabus FILOSOFIE HAVO (examenblad.nl) opgenomen.

Voor het vak filosofie wordt in 2026 het onderwerp **Mens, dier en natuur (dierethiek en milieufilosofie)** bevestigd.

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft, indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft en andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Domein A wordt in combinatie met de andere domeinen getoetst

PTA Q-highschool Filosofie HAVO:					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen / eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4 en 5 (blok 3)	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1: Argumentatieve vaardigheden Subdomein A2: Onderzoeksvaardigheden en benaderingswijzen Subdomein A3: Oriëntatie op studie en beroep	Module: Filosofisch toveren (dagmodule) <u>Inhoud:</u> filosofische vaardigheden door discussie veronderstellingen, betoog analyseren, beoordelen en opzetten. <u>Voorbereiding op toetsing:</u> oefening vaardigheden tijdens de dagmodule <u>Materiaal:</u> reader Filosofisch toveren Filosofische vaardigheden komen ook aan bod in de overige modules.	M0195 Praktische opdracht (weging 1)	Nee	1
(blok 2)		Of Module: (Filosofisch) Leren debatteren (dagmodule) <u>Inhoud:</u> filosofische vaardigheden aanleren door debat <u>Voorbereiding op toetsing:</u> oefening vaardigheden tijdens dagmodule. <u>Materiaal:</u> reader Leren debatteren Filosofische vaardigheden komen ook aan bod in de overige modules.	M0338 Praktische opdracht (weging 1)	Nee	
Leerjaar 4	Domein B: Wijsgerige antropologie Subdomein B1: Centrale begrippen en toonaangevende visies	Dit domein is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	2
(blok 1)		Module thema 1: Hoe vrij zijn wij?	M0108		

(blok 3)	Subdomein B2: Persoon, lichaam, geest en emotie Subdomein B3: De mens als redelijk wezen	<u>Inhoud</u>: centrale begrippen en filosofen over vrijheid (antropologie) worden besproken en vergeleken <u>Voorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal</u>: hoofdstuk 1 Wijsgerige Antropologie uit Durf te Denken VWO + leerdoelen Of Module thema 2: Kan een robot een bewustzijn krijgen? <u>Inhoud</u>: centrale begrippen en filosofen over bewustzijn (antropologie) <u>Voorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal</u>: Reader <i>Kan een robot een bewustzijn krijgen?</i>	Schriftelijke toets, 90 minuten (weging 2) M0120 Schriftelijke toets, 90 minuten (weging 2)		
Leerjaar 5 (blok 1)	Domein B en C Wijsgerige antropologie en ethiek	Module: Welke plaats heeft de mens in de dierenwereld ? <u>Inhoud</u>: inleiding op het thema 'mens, dier, natuur'. -kwestie 1 Verschilt de mens van andere dieren? -kwestie 2 Hoe om te gaan met dieren? <u>Voorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal</u>: Syllabus centraal eindexamen 2026 filosofie havo 'mens, dier en natuur (dierethiek en milieufilosofie)	M0374 Schriftelijke toets, 90 minuten	ja	2
(blok 2)		Module: Kunnen wij de lucht bezitten ? <u>Inhoud</u> kwestie 3 Wat is de waarde van de natuur?	M0375 Schriftelijke toets,	ja	2

		-kwestie 4 Hoe kunnen we de samenleving inrichten om te zorgen voor een rechtvaardige verdeling van natuurlijke hulpbronnen? <u>Voorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal</u>	90 minuten		
(blok 3)		Module: Groene utopie of apocalypsofie <u>Inhoud:</u> kwestie 5 Kunnen we milieu- en klimaatproblemen oplossen met technologie of is er een fundamenteel andere verhouding tot de natuur nodig? <u>Voorbereiding op praktische opdracht:</u> het maken van podcasts en een mondeling over ecomodernisme <u>Materiaal:</u> Syllabus centraal eindexamen 2026 filosofie havo 'mens, dier en natuur (dierethiek en milieufilosofie)'	M0376 Praktische opdracht	nee	2
Leerjaar 4	Domein C: Ethiek Subdomein C1: Centrale begrippen en toonaangevende visies	Het domein Ethiek is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	2
(blok 2)	Subdomein C2: Het al dan niet universeel zijn van waarden Subdomein C3: Vrijheid en verantwoordelijkheid	Module thema 1: Ik ben geen racist <u>Inhoud:</u> centrale ethische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, met focus op thema racisme <u>Voorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd <u>Materiaal:</u> Reader De mens als natuurramp	M0193 Praktische opdracht (weging 2)		

Berekening cijfer schoolexamen: $(1*(M0195 \text{ of } M0338) + 2*(M0185 \text{ of } M0196) + 2*(M0374 + M0375 + M0376) + 2*(M0193 \text{ of } M0377) + 2*(M0108 \text{ of } M0120)) / 13$

Overzicht domeinen per module

	A	B	C	D	SE-STOF	CSE-STOF
M0195	X				X	X
M0338	X				X	X
M0108		X			X	X
M0120		X			X	X
M0374		X	X		X	X
M0375		X	X		X	X
M0376		X	X		X	X
M0193			X		X	X
M0377			X		X	X
M0196				X	X	X
M0185				X	X	X

PTA Informatica Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027

Examenprogramma Informatica:

[examenprogramma Informatica havo-vwo.pdf \(examenblad.nl\)](https://examenblad.nl/examenprogramma/Informatica_havo-vwo.pdf)

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaardigheden

Domein B: Grondslagen

Domein C: Informatie

Domein D: Programmeren

Domein E: Architectuur

Domein F: Interactie

Domein G: Keuzethema Algoritmiek, berekenbaarheid en logica

Domein H: Keuzethema Databases

Domein I: Keuzethema Cognitive computing

Domein J: Keuzethema Programmeerparadigma's

Domein K: Keuzethema Computerarchitectuur

Domein L: Keuzethema Netwerken

Domein M: Keuzethema Physical computing

Domein N: Keuzethema Security

Domein O: Keuzethema Usability

Domein P: Keuzethema User Experience

Domein Q: Keuzethema Maatschappelijke en individuele invloed van informatica

Domein R: Keuzethema Computational Science

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het schoolexamen heeft betrekking op:

- de domeinen A, B, C, D, E, F
- een keuze van één domein uit de domeinen G tot en met N
- een keuze van één domein uit de domeinen O tot en met R
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest, andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Domein A wordt in samenhang met de andere domeinen getoetst.

PTA Q-highschool Informatica HAVO					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4 (of eerder) blok 1,2, 3 en 4	Domein A: vaardigheden A1, A2, A5, A7, A9, A10, Domein E: Architectuur E1	Basis van Computer Science (verplichte module) Kennismaken met PC's m.b.v. syllabus die online beschikbaar wordt gesteld aan leerlingen	M0146 Praktische opdracht	ja	2
Leerjaar 4 of 5 (of eerder) blok 1, 2, 3 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A6, A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2, B3, B4 Domein C: Informatie C3, C4 Domein D: Programmeren D1, D2	Basis van programmeren met Python (verplichte module) Leren programmeren met Python m.b.v. syllabus die online beschikbaar wordt gesteld aan leerlingen	M0267 Praktische opdracht	ja	2
Leerjaar 4 of 5 Blok 1, 2, 3 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A12, A13 Domein F: Interactie F1	Project Informatica 1 (verplichte module) In samenwerking komen tot een projectresultaat op het gebied van informatica. Keuze uit meer onderwerpen: bijv. webdesign, gamemaking, robotica/domotica, etc. Binnen deze groepsopdracht verzorgt iedere deelnemer een deelopdracht.	M0145 Praktische opdracht	ja	3

Leerjaar 4 of 5 (of eerder)		4 keuzemodules verplicht: Keuze uit onderstaand aanbod (18 modules): - Minimaal 1 uit de modules: M0013, M0059 M0022, M0016, M0263, M087, M0425, M0266, M0426 - Minimaal 1 uit de modules: M0242, M0264, M0233, M0012, M0364			2+2+2+2
Blok 1 en 4	Domein A: Vaardigheden A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2 Domein F: Interactie F1 Domein M: Keuzethema Physical computing M1, M2	Programmeren met Arduino Met behulp van Arduino leer je de basisprincipes van programmeren kennen. De Arduino Uno is een stuk elektronica dat je heel gemakkelijk via de computer kunt programmeren. Je ontdekt wat Arduino is en leert de basis van programmeren. Daarna pas je dat toe op een project van je eigen keuze.	M0013 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	
blok 1 en 3	Domein A: Vaardigheden A4, A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2 Domein F: Interactie F1 Domein M: Keuzethema Physical computing M1, M2	Domotica (dagmodule) In deze dagmodule leer je wat technologie kan bijdragen aan het welzijn van mensen in huis en de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van mensen die zorg nodig hebben. Als eindproduct ontwerp je zelf een technologische toepassing voor iemand die uit jouw omgeving. Tijdens deze module ga je ook op bezoek bij een organisatie waar je allerlei technologische hoogstandjes op het gebied van domotica zelf kunt bekijken en ontdekken hoe nieuwe technologie ontwikkeld wordt!	M0059 Praktische opdracht (weging 2)	Nee	
blok 2 en 3	Domein A: Vaardigheden A1, A9, A11, A13	Artificial Intelligence	M0022 Praktische opdracht		

	Domein I: Keuzethema Cognitive computing I1, I2, I3	In deze module neem je een kijkje in de verschillende onderdelen van kunstmatige intelligentie. Wat komt eraan te pas bij het bepalen van je zoekresultaten op google, hoe leert een AI om een wereldkampioen schaken te verslaan? Gewapend met kennis over de basisprincipes van kunstmatige intelligentie ga je aan het werk om je eigen (fysieke) prototype van een AI-applicatie te ontwikkelen.	(weging 2)	Ja	
blok 1 en 2	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A5, A6, A12, A13 Domein C: Informatie C1, C2, C3, C4, C5 Domein H: Keuzethema Databases H1, H2, H3	Databases en SQL In deze module leer je niet alleen een database te gebruiken. Je gaat ook een eigen informatiesysteem ontwerpen. Daarnaast leer je de vraagtaal SQL waarmee je gegevens kunt opvragen uit een database.	M0016 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	
blok 2 en 3	Domein K: Keuzethema computerarchitectuur K1, K2, K3, K4	Computerarchitectuur (zelfstudiemodule) In de module Basis van Computer Science heb je al geleerd welke onderdelen in een computer aanwezig zijn. In deze module leer je hoe deze onderdelen met elkaar communiceren. Met name hoe verwerkt de CPU alle opdrachten. Je leert ook hoe je op het meest diepe niveau van de computer instructies kan geven aan de CPU in zogenaamde assembleertaal. Dichter bij het hart van een computer kun je niet komen!	M0263 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	

blok 1, 3 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A9, A11, A12, A13 Domein E: Architectuur E1, E2 Domein F: Interactie F3, F4 Domein N: Keuzethema Security N1, N2	Security: Editie Capture the Flag (zelfstudiemodule) Tijdens deze module maak je kennis met veel gemaakte beveiligingsfouten en leer je hoe je deze voorkomt. Je ontdekt ook hoe je deze fouten kunt gebruiken om zonder toestemming toegang te krijgen tot een computersysteem. Uiteraard wordt ook gekeken naar de ethische aspecten hiervan. Je bent vooral zelf veel aan het puzzelen en uitproberen.	M0087 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	
blok 3	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A9, A11 Domein R: Keuzethema Computational Science R1, R2	Computational Science Heb je je wel eens afgevraagd of je nou voor vakken als natuurkunde, biologie of economie van die dure experimenten zou kunnen doen, zonder dat je daarvoor die dure apparatuur nodig hebt? Wat gebeurt er bijvoorbeeld met het waterniveau in dat lekkende vat wanneer we het water regelmatig aanvullen? Wat gebeurt er met de prijs van een product, wanneer we de aanvoer verlagen? In deze module ga je aan de slag om dit soort situaties te modelleren en simuleren met behulp van een computer, zodat bovenstaande typen onderzoeksvragen kan beantwoorden.	M0264 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	

blok 1, 2, 3 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A12, A13, Domein F: Interactie F1	Project Informatica 2 In samenwerking komen tot een projectresultaat op het gebied van informatica. Keuze uit meerdere onderwerpen: bijv. webdesign, gamemaking, robotica/domotica, etc. Binnen deze groepsopdracht verzorgt iedere deelnemer een deelopdracht.	M0233 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
blok 1 en 3	Domein A: Vaardigheden A1, A3, A4, A6, A7, A8, A12, A13, Domein F: Interactie F1	Webdesign Bij webdesign werk je met twee programmeertalen; HTML en CSS. Dit zijn de twee motoren van het web. Maar dan ben je er nog niet, je moet ook nadenken over het design en de functies op je website. Stap voor stap ontwerp je je eigen website en leer je fascinerende technieken die je favoriete websites draaiende houden.	M0012 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
blok 2 en 3	Domein A: Vaardigheden A4, A8, A12, A13 Domein F: Interactie F1 Domein M: Keuzethema Physical computing M1, M2	Robotica In deze module maak je kennis met de wereld van Robotica. Bij Robotica staat niet alleen Informatica centraal maar komen eigenlijk allerlei vakgebieden bij elkaar. Robots kom je ook steeds vaker tegen in de maatschappij: o.a. natuurlijk in de industrie, en de zorg. Je gaat ook leren hoe je zelf een robotvoertuig kunt programmeren	M0266 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
blok 2 en 4	Domein A: Vaardigheden A1 ,A6, A8, A13	Object Georiënteerd Programmeren	M0426 Praktische opdracht	ja	

	Domein B: Grondslagen B1, B2 Domein C: Informatie C3 Domein D: Programmeren D1, D2	Het leerdoel van de module is de basisprincipes van object georiënteerd programmeren toepassen om interactieve game-elementen te ontwikkelen."	(weging 2)	Ja	
blok 4	Domein A: Vaardigheden A1, A6, A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2 Domein C: Informatie C3 Domein D: Programmeren D1, D2	Programmeren met JavaScript Leren programmeren met Javascript m.b.v. syllabus die online beschikbaar wordt gesteld aan leerlingen Gebruik je java-script dan kun je bijvoorbeeld je website veel atraktiever maken	M0161 Praktische opdracht (weging 2)		
blok 3	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A6, A8, A9, A12, A13 Domein C: Informatie C1, C3 Domein L: Keuzethema netwerken L1, L2, L3, L4	Linux en Servers In deze module leer je omgaan met Linux. Eerst zoals je met Windows/macOS leerde werken en al snel op serverniveau. . Ook leer je een beetje geschiedenis van besturingssystemen in het algemeen.	M0144 Praktische opdracht (weging 2)		
Blok 1 en 3	Domein A: Vaardigheden Domein P: User Experience: P2 Domein O: Usability: O3 Domein D: Programmeren	Gamedesign (dagmodule)** In deze dagmodule ontwerp je in tweetallen een (nieuw) gameconcept. Je krijgt workshops over Unity, grafisch design en github. Je spelconcept werk je verder uit; grafisch en/of in Unity!	M0364 Praktische opdracht (weging 2)		nee

blok 1 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A6, A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2 Domein C: Informatie C3, C4 Domein D: Programmeren D1, D2	Python Plus Je hebt de module Basis van Programmeren met Python al afgerond. En je zou je wel eens willen verdiepen in wat Python nog meer te bieden heeft. (bijvoorbeeld : het maken van een game, , data visualisatie,). Aan het eind van deze module heb je een mooi en indrukwekkend programma gemaakt in Python!	M0265 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
blok 2 en 4	Domein A: Vaardigheden A5, A6, A8, A12 Domein N: Security	Cryptografie en Getaltheorie voor informatica * Wat hebben grote priemgetallen en modularekenen (klokrekenen) te maken met moderne cryptografische systemen? En hoe werken openbare en geheime sleutels? Na een inleiding in de getaltheorie maak je kennis met het Public key systeem van Diffie en Hellman en met het door Rivest, Shamir en Adleman ontwikkelde RSA-systeem.	M0234 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
Blok 2	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A9, A11, A12, A13 Domein E: Architectuur E1, E2 Domein F: Interactie F3, F4	Security: Editie Hack the school*** Onder begeleiding van de ICT-afdeling en een pentesting bedrijf gaan de leerlingen op zoek naar beveiligingsproblemen in de systemen van het Quadraam	MO425 Praktische opdracht (weging 2)	ja	

	Domein N: Keuzethema Security N1, N2				
blok 4	Domein A: Vaardigheden A1, A2, A4, A9, A11 Domein F: Interactie F2 Domein Q: Keuzethema Maatschappelijke en individuele invloed van informatica Q1, Q2, Q3, Q4	Filosofie van de Technologie voor Informatica (dagmodule)** De technologie in onze samenleving ontwikkelt zich razendsnel, zonder dat er iemand lijkt na te denken of we al die ontwikkelingen wel willen. Willen we zelfrijdende auto's, die in noodsituaties altijd de inzittenden van de auto sparen? Is het slim om games superverslavend te maken? Of moeten we de samenleving juist meer op een game laten lijken: punten verdienen door je aan de regels te houden. In deze module richten wij denktanks op, bestaande uit filosofen en informatici, die nadenken over alle nieuwe technologie, de mogelijkheden en gevaren, en samen een doordacht advies kunnen geven.	M0242 Praktische opdracht (weging 2)	nee	
Berekening cijfer schoolexamen: $(2*(M0146 + M0267) + 3*(M0145) + 2*(keuzemodule\ 1 + keuzemodule\ 2 + keuzemodule\ 3 + keuzemodule\ 4) / 15$					

*Deze module wordt in schooljaar 25/26 in blok 2 aangeboden als reguliere module en in blok 4 als zelfstudie module

Alle keuzemodules zijn herkansbaar, behalve de dagmodules M0242, M0059 en MO0364

** Een leerling mag per parcours per schooljaar maximaal 1 dagmodule volgen

*** deze module wordt in schooljaar 25-26 nog niet aangeboden

Overzicht domeinen per module

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SE-STOF	CSE-STOF
M0267	X	X	X	X															X	
M0146	X				X														X	
M0145	X					X													X	
M0233	X					X													X	
M0016	X		X					X											X	
M0022	X								X										X	
M0013	X	X				X							X						X	
M0059	X	X				X							X						X	
M0263	X										X								X	
M0087	X				X	X								X					X	
M0266	X					X							X						X	
M0364	X			X											X	X			X	
M0144	X		X									X							X	
M0242	X					X											X		X	
M0264	X																	X	X	
M0012	X					X													X	
M0161	X	X	X	X															X	
M0265	X	X	X	X															X	
M0234	X													X					X	

M0425	X				X	X								X					X	
M0426	X	X	X	X																

PTA Maatschappijwetenschappen Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027

Syllabus maatschappijwetenschappen

[MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN HAVO \(examenblad.nl\)](https://examenblad.nl)

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Vorming (binnen een specifieke context)

Domein C: Verhouding (binnen een specifieke context)

Domein D: Binding (binnen een specifieke context)

Domein E: Verandering (binnen een specifieke context)

Domein F: Analyse van een sociale actualiteit

Domein G: Analyse van een politieke actualiteit (binnen een specifieke context)

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de (sub)domeinen B, C, D, E1 en E2, in combinatie met domein A. Het College voor Toetsing en Examens stelt het aantal en de tijdsduur van de zittingen van het centraal examen vast. Het College voor Toetsing en Examens maakt indien nodig een specificatie bekend van de examenstof van het centraal examen.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op subdomeinen E en, naar keuze van het bevoegd gezag, domein F of G, in combinatie met domein A en,

indien het bevoegd gezag daarvoor kiest, ook één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft of andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Q-highschool Maatschappijwetenschappen Havo					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4 blok 1	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein B: Vorming Subdomeinen: B1	De module: Wie ben jij in de maatschappij? vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA).	M0331 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten	Ja	1
Leerjaar 4 of 5 blok 2	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein B: Vorming Subdomeinen: B1, B2 Domein C: Verhouding Subdomeinen: C1, C2, C3, C4 Domein D: Binding Subdomein: D1	De module: Verbinding en verschil vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA).	M0332 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten	Ja	2
Leerjaar 4 of 5 blok 3	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2, A3 Domein F: Analyse van/onderzoek doen naar een sociale actualiteit Subdomeinen: F1, F2	Leerlingen doen in de Maak kennis met de wetenschap* een kort zelfstandig onderzoek waarin zij aantonen de getoetste eindtermen te beheersen. Leerlingen mogen voorgeschreven lesstof gebruiken, maar ook andere hulpmiddelen zijn toegestaan. Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens een leidraad die elke leerling ontvangt.	M0166 Praktische opdracht	Nee	3

Leerjaar 4 of 5 blok 4	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein B Vorming Subdomeinen: B1, B2 Domein C: Verhouding Subdomeinen: C2, C3 Domein D: Binding Subdomeinen: D2 Domein E: Verandering Subdomeinen: E1, E2 Domein G: Analyse van/onderzoek doen naar een politieke actualiteit Subdomeinen: G1, G2, G3, G4 Bijlage 5	De Module: Politiek en bestuur vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA). Leerlingen maken daarnaast een praktische waarin zij een politieke actualiteit analyseren.	M0256 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten (weging 2) Praktische opdracht (weging 1)	Ja Nee	3 (2+1)
Leerjaar 5 blok 1	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein B: Vorming Subdomeinen: B1, B3, B4 Domein D: Binding Subdomeinen: Domein E: Verandering Subdomeinen: E1, E2	De Module: Nederland verandert vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA).	M0410 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten (weging 3)	Ja	2
Leerjaar 5 blok 2	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein B: Vorming Subdomeinen: B1 Domein C: Verhouding Subdomeinen: C1 C2, C3, C4, C5, C6	De Module: Kansen & Klassen vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA).	M0427 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten	ja	4
Leerjaar 4 5	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2	De Module: Veiligheid en criminaliteit vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen	M0255	Ja	4 (3+1)

Blok 3	Domein: B Vorming Subdomeinen: B1 Domein D: Binding Subdomeinen: D1, D3, D4	maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie ‘opmerkingen’ onderaan dit PTA)vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie ‘opmerkingen’ onderaan dit PTA. Leerlingen maken daarnaast een praktische opdracht omtrent het thema veiligheid & criminaliteit.	Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten (weging 3) Praktische opdracht (weging 1)	Nee	
Leerjaar 4 of 5	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein F: Analyse van een sociale actualiteit Subdomeinen F1, F2	Keuzemodule 1 en 2 zijn dagmodules. Leerlingen kiezen <u>één van beide modules</u> en werken gedurende de dag aan een project dat resulteert in een praktische opdracht.		Nee	2
Blok 2		Keuzemodule 1: Leren debatteren voor MAW (dagmodule) Of:	M0333 Praktische opdracht (weging 2)		
Blok 3		Keuzemodule 2: Complotdenkers of waarheidzoekers voor MAW (dagmodule)	M0293 Praktische opdracht (weging 2)		
Berekening cijfer schoolexamen: (1*M0331) + 2*(M0332 + M0140) + 3*(M0166 + M0256) + 4*(M0427 +M0255) + (2* M0333 OF M0293) / 21					

*Bij deze module krijg je veel vrijheid om de module op je eigen manier in te vullen. Gedurende deze module worden enkele groepsbijeenkomsten georganiseerd om kennis en ervaringen uit te wisselen.

Overzicht domeinen per module:

	A	B	C	D	E	F	G	SE-STOF	CSE-STOF
M0331	X	X						X	X
M0332	X	X	X	X				X	X
M0166	X					X		X	X
M0256	X	X	X	X	X		X	X	X
M0410	X	X		X	X			X	X
M0427	X	X	X					X	X
M0255	X	X		X				X	X
M0333	X					X		X	X
M0293	X					X		X	X

Opmerking

Onderwijs binnen de Q-highschool betekent dat leerlingen zelf veel verantwoordelijkheid nemen. In de kolom '**Inhoud onderwijsprogramma**' is er als antwoord op de vraag 'hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?' daarom ruimte gelaten voor de leerling om zich naar eigen inzicht voor te bereiden. De (al dan niet virtuele) bijeenkomsten binnen de modules vormen een basis en de stof uit de studiewijzer is de stof waarop toetsing is gebaseerd. De methode Seneca Maatschappijwetenschappen havo is hierbij leidend. Maar: daarnaast kunnen leerlingen zich de getoetste eindtermen ook eigen maken door eigen middelen in te zetten. Dit kan de syllabus zijn, YouTube-filmpjes, examenbundels maar ook het eigen netwerk. Bij elke module hoort een studiewijzer, waarin de te bestuderen lesstof en/of de te maken (praktische) opdrachten zijn opgenomen. Voor de leerling is de studiewijzer leidend. De studiewijzer kan verwijzingen bevatten naar andere documenten, websites, video's, etc.

PTA Spaans (elementair) Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027

Examenprogramma: [MODERNE VREEMDE TALEN HAVO \(examenblad.nl\)](#) en

[13731 bijlage 1 Examenprogramma's havo-vwo 2007 definitief \(examenblad.nl\)](#)

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Leesvaardigheid

Domein B: Kijk- en luistervaardigheid

Domein C: Gespreksvaardigheid

Domein D: Schrijfvaardigheid

Het schoolexamen:

heeft betrekking op: de domeinen A, B, C, D; indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Q-highschool SPAANS (Elementair) HAVO					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen: wat moet de leerling kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma: Hoe bereidt de leerling zich voor/wordt de leerling voorbereid op de toets?	Toetsvorm, -duur en -code	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 3 of 4 blok 4	Domein D: schrijfvaardigheid	Basismodule Hoe overleef ik mijn vakantie in Spanje? (verplichte module) Inhoud: De leerling leert om in het Spaans een accommodatie te boeken, deel te nemen aan een excursie en om kaartjes te kopen voor het openbaar vervoer. ERK A1. Materiaal: Reader Actualidades en online omgeving Vorbereiding op toetsing: In de lessen wordt aandacht besteed aan woordenschat en grammatica passend bij het thema. De leerling oefent hiermee ook zelfstandig. Daarnaast kiest de leerling een vakantiebestemming om zelf de geleerde kennis op toe te passen.	M0133 Schriftelijke toets (90 minuten)	Ja	1
		Basismodules: Verplicht. Keuze 2 uit 3: M0132, M0134, M0135	1+1		
Leerjaar 3 of 4 blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein: C2: spreken	¿Tapas o tacos? (keuzemodule) In deze module Spaans maak je kennis met de gerechten en ingrediënten uit de vele kleurrijke en smakvolle keukens die de Spaanstalige wereld telt, zoals Spaanse tapas, Mexicaanse tacos en tortillas en Argentijnse empanadas. Je leert wat de belangrijkste gerechten zijn, je leert om recepten te lezen, zodat je zelf je favoriete eten	M0132 Presentatie (video) (weging 1)	ja	

		kunt maken, hoe voedingsmiddelen in het Spaans heten en hoe je iets kunt bestellen in een horecagelegenheid. Materiaal: Online omgeving.			
Leerjaar 3 of 4 blok 1	Domein D: schrijfvaardigheid Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren	¡Vamos a hablar español! (keuzemodule) In deze eerste module maak je kennis met de Spaanse taal en cultuur. Je leert hoe je jezelf voor kunt stellen en om iets te vertellen over je familie. Er is aandacht voor de uitspraakregels en voor luistervaardigheid, zodat je niet alleen kunt spreken, maar je gesprekspartner ook kunt verstaan. Aan het eind van de module breng je dat allemaal in de praktijk: tijdens een (formatieve) speeddatesessie ga je in gesprek met moedertaalsprekers van het Spaans. Materiaal: online omgeving. Uiteindelijk maak je zelf een presentatie over jezelf en jouw familie.	M0134 Praktische opdracht (weging 1)	ja	
Leerjaar 3 of 4 blok 3	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren Subdomein: C2: spreken	Organiseer je eigen Free Walking Tour. (keuzemodule) Samen met je medeleerlingen organiseer je een rondleiding voor Spaanstalige bezoekers van jouw woonplaats. Je maakt in het Spaans een uitnodiging en leert hoe je informatie kunt geven over de interessantste plekjes. Je krijgt alle vrijheid om de tour zo in te richten als je wilt. Er wordt aandacht besteed aan de woordenschat en uitspraakregels die je nodig hebt om deze rondleiding te geven en leer je wat je moet doen als je een onverwachte vraag krijgt. Als je deze module hebt afgerond, ben je in staat om een presentatie te geven in het Spaans. Je kunt een kort gesprekje voeren met je gasten en hun vragen beantwoorden. Materiaal: online omgeving	M0135 Een rondleiding geven (presentatie met interactie) (weging 1)	nee	

Leerjaar 4 blok 3	Domein A: leesvaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	Actualidades (verplichte module) Inhoud: We bestuderen de achtergrond en actualiteit van diverse Spaans-Amerikaanse landen, woordenschat passend bij die landen en bij de media en de verleden tijd. ERK A2. Materiaal: Reader Actualidades, online omgeving en diverse Spaanstalige nieuwsmedia. Vorbereiding op toetsing: De leerling bestudeert gedurende de hele periode één land in Latijns-Amerika en houdt hierover een blog bij. Daarnaast oefent hij met de aangeboden woordenschat en grammatica, waaronder de <i>pretérito indefinido</i> .	M0170 Praktische opdracht: Blog schrijven (weging 1) Luistertoets (weging 1)	Nee	2 (1+1)
Leerjaar 4 blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren Subdomein C2: spreken	Días festivos : La vida es una fiesta (verplichte module) Inhoud: De leerling bestudeert verschillende feestdagen in de Spaanstalige wereld en leert te presenteren en converseren over tradities en gewoonten, in de tegenwoordige en verleden tijd ERK A2. Materiaal Reader Días Festivos en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: De leerling oefent met de aangeboden woordenschat en met de <i>pretérito imperfecto</i> . Hij bestudeert zelfstandig een zelf gekozen feestdag uit de Spaanstalige wereld.	M0171 Mondelinge toets: Presentatie/ conversatie (20 minuten)	ja	2
Leerjaar 4 blok 1	Domein B: kijk en luistervaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein E1: literatuur	Música (verplichte module) Inhoud: De leerling leert woordenschat die te maken heeft met thema <i>muziek</i> . We bestuderen traditionele muziekstijlen uit de Spaanstalige wereld. De leerling	M0172 Mondelinge toets (10 minuten)	nee	2

		leert te vertellen over wat hij leuk vindt (<i>gustar</i>) en om de taal creatief te gebruiken ERK A1. Materiaal: Reader <i>Música</i> en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: Tijdens de bijeenkomsten wordt veel aandacht besteed aan mondelinge vaardigheden. De leerling oefent zelfstandig verder met de aangeboden woordenschat en grammatica.			
Leerjaar 4 of 5 Blok 3 Blok 4 Blok 2 Blok 3 Blok 1 Blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Domein C: gespreksvaardigheid Domein B: kijk/luistervaardigheid Domein B/D: kijk/luister- en schrijfvaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	Dagmodules Verplicht: Keuze 2 uit 6: El Español de la calle Mis pasaporte Español Ritmo y Canciones Acción y drama en television Amor de vacaciones Livin' la vida loca	HD M0386 M0387 M0385 M0390 M0388 M0389	ja	Naar behoren
Berekening eindcijfer schoolexamen: (M0133 + (M0132 of M0134 of M0135) + (M0132 of M0134 of M0135) + 2*(M0170 + M0171 + M0172))/9					

Overzicht domeinen per module:

	A	B	C	D	E	F	SE-STOF	CSE-STOF
M0133				X			X	
M0132			X				X	
M0134			X	X			X	
M0135			X				X	
M0170	X	X		X			X	
M0171			X				X	
M0172		X		X	X		X	
M0385				X			X	
M0386			X				X	
M0387			X				X	
M0388				X			X	
M0389						X	X	
M0390		X		X			X	

PTA Spaans Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027

Examenprogramma: [MODERNE VREEMDE TALEN HAVO \(examenblad.nl\)](https://examenblad.nl)

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Leesvaardigheid

Domein B: Kijk- en luistervaardigheid

Domein C: Gespreksvaardigheid

Domein D: Schrijfvaardigheid

Domein E1: Literatuur

Domein F: Oriëntatie op studie en beroep.

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op domein A.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op: de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft; indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft; indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Q-highschool SPAANS HAVO					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen: wat moet de leerling kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma: Hoe bereidt de leerling zich voor/wordt de leerling voorbereid op de toets?	Toetsvorm, -duur en -code)	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 3 of 4 blok 4	Domein D: schrijfvaardigheid	Basismodule Hoe overleef ik mijn vakantie in Spanje? (verplichte module) Inhoud: De leerling leert om in het Spaans een accommodatie te boeken, deel te nemen aan een excursie en om kaartjes te kopen voor het openbaar vervoer. ERK A1. Materiaal: Reader Actualidades en online omgeving Voorbereiding op toetsing: In de lessen wordt aandacht besteed aan woordenschat en grammatica passend bij het thema. De leerling oefent hiermee ook zelfstandig. Daarnaast kiest de leerling een vakantiebestemming om zelf de geleerde kennis op toe te passen.	M0133 Schriftelijke toets (90 minuten)	Ja	1
		Basismodules: Verplicht. Keuze 2 uit 3: M0132, M0134, M0135	1+1		
Leerjaar 3 of 4 blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein: C2: spreken	¿Tapas o tacos? (keuzemodule) In deze module Spaans maak je kennis met de gerechten en ingrediënten uit de vele kleurrijke en smaakvolle keukens die de Spaanstalige wereld telt, zoals Spaanse tapas, Mexicaanse tacos en tortillas en Argentijnse empanadas. Je leert wat de belangrijkste gerechten zijn, je leert om recepten te lezen, zodat je zelf je favoriete eten kunt maken, hoe voedingsmiddelen in het Spaans	M0132 Presentatie (video) (weging 1)	ja	

		heten en hoe je iets kunt bestellen in een horecagelegenheid. Materiaal: Online omgeving.			
Leerjaar 3 of 4 blok 1	Domein D: schrijfvaardigheid Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren	¡Vamos a hablar español! (keuzemodule) In deze eerste module maak je kennis met de Spaanse taal en cultuur. Je leert hoe je jezelf voor kunt stellen en om iets te vertellen over je familie. Er is aandacht voor de uitspraakregels en voor luistervaardigheid, zodat je niet alleen kunt spreken, maar je gesprekspartner ook kunt verstaan. Aan het eind van de module breng je dat allemaal in de praktijk: tijdens een (formatieve) speeddatesessie ga je in gesprek met moedertaalsprekers van het Spaans. Materiaal: online omgeving. Uiteindelijk maak je zelf een presentatie over jezelf en jouw familie.	M0134 Praktische opdracht (weging 1)	ja	
Leerjaar 3 of 4 blok 3	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren Subdomein: C2: spreken	Organiseer je eigen Free Walking Tour (keuzemodule) Samen met je medeleerlingen organiseer je een rondleiding voor Spaanstalige bezoekers van jouw woonplaats. Je maakt in het Spaans een uitnodiging en leert hoe je informatie kunt geven over de interessantste plekjes. Je krijgt alle vrijheid om de tour zo in te richten als je wilt. Er wordt aandacht besteed aan de woordenschat en uitspraakregels die je nodig hebt om deze rondleiding te geven en leer je wat je moet doen als je een onverwachte vraag krijgt. Als je deze module hebt afgerond, ben je in staat om een presentatie te geven in het Spaans. Je kunt een kort gesprekje voeren met je gasten en hun vragen beantwoorden. Materiaal: online omgeving	M0135 Een rondleiding geven (presentatie met interactie) (weging 1)	nee	

Leerjaar 4 blok 3	Domein D: schrijfvaardigheid Domein E1: literatuur	Actualidades (verplichte module) Inhoud: We bestuderen de achtergrond en actualiteit van diverse Spaans-Amerikaanse landen, woordenschat passend bij die landen en bij de media en de verleden tijd. ERK A2. Daarnaast bestudeert de leerling zelfstandig een (deel van een) literair werk uit Latijns-Amerika. Materiaal: Reader Actualidades, online omgeving en diverse Spaanstalige nieuwsmedia. Voorbereiding op toetsing: De leerling bestudeert gedurende de hele periode één land in Latijns-Amerika en houdt hierover een blog bij. Daarnaast oefent hij met de aangeboden woordenschat en grammatica, waaronder de <i>pretérito indefinido</i> .	M0170 Praktische opdracht Blog schrijven	nee	2
Leerjaar 4 blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren Subdomein: C2: spreken	Días festivos : La vida es una fiesta (verplichte module) Inhoud: De leerling bestudeert verschillende feestdagen in de Spaanstalige wereld en leert te presenteren en converseren over tradities en gewoonten, in de tegenwoordige en verleden tijd ERK A2. Materiaal Reader Días Festivos en online omgeving. Voorbereiding op toetsing: De leerling oefent met de aangeboden woordenschat en met de <i>pretérito imperfecto</i> . Hij bestudeert zelfstandig een zelf gekozen feestdag uit de Spaanstalige wereld.	M0171 Mondelinge toets (20 minuten) Presentatie/conversatie	ja	2
Leerjaar 4 blok 1	Domein B: kijk en luistervaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein E1: literatuur	Música (verplichte module) Inhoud: De leerling leert woordenschat die te maken heeft met thema <i>muziek</i> . We bestuderen traditionele muziekstijlen uit de Spaanstalige wereld. De leerling	M0172 Mondelinge toets (10 minuten)	nee	2

		leert te vertellen over wat hij leuk vindt (<i>gustar</i>) en om de taal creatief te gebruiken ERK A1. Ook komen verschillende gedichten aan bod. Materiaal: Reader <i>Música</i> en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: Tijdens de bijeenkomsten wordt veel aandacht besteed aan mondelinge vaardigheden. De leerling oefent zelfstandig verder met de aangeboden woordenschat en grammatica.			
Leerjaar 4 Blok 4	Domein A: leesvaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	El mundo es mío (verplichte module) Inhoud: De leerling leert om zich zowel verbaal als non-verbaal te redden in alledaagse situaties in het buitenland. Er wordt aandacht besteed aan gebaren, stereotypen, gebruiken en gewoonten, communicatiestrategieën en aan vertaalvaardigheid. De leerling leest een Spaans verhaal passend bij het thema. ERK A2. Materiaal: Reader <i>El mundo es mío</i> en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: De leerling oefent met de verschillende vertaalopdrachten en de woordenschat en grammatica die tijdens de bijeenkomsten worden aangeboden.	M0173 Schriftelijke toets (90 minuten)	ja	2
Leerjaar 4 of 5 Blok 3 Blok 4 Blok 2 Blok 3	Domein C: gespreksvaardigheid Domein C: gespreksvaardigheid	Dagmodules Verplicht: Keuze 2 uit 6: El Español de la calle Mis pasaporte Español Ritmo y Canciones Acción y drama en television	HD M0386 M0387 M0385 M0390	ja	Naar behoren

Blok 1 Blok 2	Domein B: kijk/luistervaardigheid Domein B/D: kijk/luister- en schrijfvaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	Amor de vacaciones Livin' la vida loca	M0388 M0389		
Leerjaar 5 Blok 1	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomeinen: C1: gesprekken voeren C2: spreken	Examenmodule: Hablar como un nativo De leerling leert een gesprek te voeren op minimaal A2-niveau volgens het ERK. Materiaal: Reader Hablar Vorbereiding op toetsing: de leerling spreekt tijdens de bijeenkomsten met klasgenoten en native speakers en leert gespreksstrategieën.	M0298 Mondelinge toets (15 minuten)	ja	4
Leerjaar 5 blok 2	Domein B: kijk- en luistervaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Subdomeinen: D1: taalvaardigheden D2: strategische vaardigheden	Examenmodule: ¡A Escribir y a escuchar! Inhoud: In deze module ligt de focus op de taalvaardigheden schrijven en luisteren. De leerling leert formele en informele teksten te schrijven en audio- en videofragmenten te begrijpen op B1-niveau. Materiaal: Reader Escribir, reader Escuchar Vorbereiding op toetsing: De leerling maakt diverse schriftelijke opdrachten en verbetert deze met behulp van (peer)feedback. De leerling oefent met fragmenten uit diverse bronnen, waaronder het DELE-examen.	M0299 Kijk- en luistertoets (60 minuten) (Weging 4) Schriftelijke toets (90 minuten) (Weging 4)	Nee Ja	8 (4+4)

Leerjaar 5 blok 3	Domein A: leesvaardigheid Domein E: literatuur Subdomein E1: literaire ontwikkeling Subdomein E2: Literaire begrippen Subdomein E3: literatuurgeschiedenis	Examenmodule Literatura hispana In deze module ligt nadruk op leesvaardigheid Inhoud: De leerling bestudeert de literatuur en literatuurgeschiedenis van Spanje en diverse Spaans-Amerikaanse landen. Hij leert om de werken in historische context te plaatsen. Materiaal: Diverse werken van Spaanse en Spaans-Amerikaanse auteurs. Vorbereiding op toetsing: De leerling leest de te bestuderen werken en leert over de historische context.	M0220 Schriftelijke toets (90 minuten)	ja	4
Berekening eindcijfer schoolexamen: $(M0133 + (M0132 \text{ of } M0134 \text{ of } M0135) + (M0132 \text{ of } M0134 \text{ of } M0135) + 2*(M0170 + M0171 + M0172 + M0173) + 4*M0298 + 8*M0299 + 4*M0220) / 27$					

Overzicht domeinen per module:

	A	B	C	D	E1	F	SE-STOF	CSE-STOF
M0133				X			X	X
M0132			X				X	
M0134			X	X			X	
M0135			X				X	
M0170				X	X		X	
M0171			X				X	
M0172		X		X	X		X	
M0173	X			X		X		X
M0298			X				X	
M0299		X		X			X	
M0220	X				X			X

PTA Wiskunde D Q-highschool schooljaar 2025-2026 cohort HAVO 2025-2027

Examenprogramma: [examenprogramma_wiskunde_d_havo.pdf\(examenblad.nl\)](#)

Het examenprogramma bestaat uit de volgende 5 domeinen:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Statistiek en kansrekening

Domein C: Ruimtemeetkunde

Domein D: Wiskunde in technologie

Domein E: Keuzeonderwerpen

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het schoolexamen heeft betrekking op

- de domeinen A, B, C, D en E
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest, naast de keuzeonderwerpen bedoeld bij domein E, andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Domein A wordt in combinatie met de andere domeinen getoetst

PTA Q-highschool Wiskunde D HAVO					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma: Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4 en 5	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1: Algemene vaardigheden Subdomein A2: Profielspecifieke vaardigheden Subdomein A3: Wiskundige vaardigheden	De bedoelde vaardigheden komen terug in alle hieronder genoemde modules en worden gecombineerd getoetst met de theorie	nvt	nvt	nvt
Leerjaar 4 en 5 blok 1	Domein B: Statistiek en kansrekening Subdomein B1: Visualisatie en interpretatie van data Subdomein B2: Combinatoriek 5 Subdomein B3: Kansbegrip Subdomein B4: Kansverdelingen Subdomein B5: Toepassingen van statistische verwerkingsmethoden Subdomein B6: Profielspecifieke verdieping	Module: Combinatoriek en Kansrekening Leerling bereidt zich voor met behulp van een <u>syllabus</u> (zie toelichting onder deze tabel)	M0036 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	1
blok 3		Module: Statistiek m.b.v. syllabus	M0057 Praktische opdracht		1
Leerjaar 4 of 5 blok 1	Domein C: Ruimte meetkunde Subdomein C1: Oppervlakte en inhoud Subdomein C2: Fragmenttekeningen van ruimtelijke objecten Subdomein C3: Onderlinge ligging van punten, lijnen, vlakken in concrete situaties	Module: Meetkunde 1 m.b.v. syllabus	M0131 Schriftelijke toets 90 minuten	Ja	1
blok 3		Module: Meetkunde 2 m.b.v. syllabus	M0328 Schriftelijke toets	ja	1

	Subdomein C4: Coördinaten en vectoren		90 minuten		
Leerjaar 4 en 5 blok 4	Domein D: Wiskunde in technologie	Module: Complexe getallen m.b.v. syllabus	M0037 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	1
Leerjaar 4 of 5	Domein E: Keuzeonderwerpen	2 keuzemodules verplicht voor HAVO Het keuzeprogramma wordt de komende tijd uitgebreid. Voor elke keuzemodule is een syllabus samengesteld 1 keuzemodule uit: M0175, M00249, M0294 1 keuzemodule uit: M0428, M0429		Ja	1
blok 2		Module: Differentiëren en integreren m.b.v. syllabus	M0175 (weging 1) Schriftelijke toets 90 minuten		
blok 2		Module: Cryptografie en Getaltheorie voor wiskunde m.b.v. syllabus (zelfstudiemodule)	M00249 (weging 1) Schriftelijke toets 90 minuten		
Blok 2		Module: Grafentheorie m.b.v. syllabus	M0294 (weging 1) Schriftelijke toets 90 minuten		

Blok 1 en 4		Module Programmeren met Arduino voor wiskunde D	M0428 (weging 1) Praktische opdracht		
Blok 2 en 3		Module: Robotica voor wiskunde D	M0429 (weging 1) Praktische opdracht		
Berekening eindcijfer schoolexamen: $(M0036 + M0057 + M0131 + M0328 + M0037 + (M0175 \text{ of } M0249 \text{ of } M0294) + (M0428 \text{ of } M0266)) / 7$					

Overzicht domeinen per module:

	A	B	C	D	E		SE-STOF	CSE-STOF
M0036	X	X					X	
M0328	X		X				X	
M0057	X	X					X	
M0131	X		X				X	
M0037	X			X			X	
M0175	X				X		X	
M0249	X				X		X	
M0294	X				X		X	
M0428	X				X		X	
M0429	X				X		X	

Opmerking

Bij elke module hoort een syllabus. De syllabus bestaat uit een studiewijzer en aanvullend materiaal. Voor de leerling is de studiewijzer leidend. Hierin staat exact omschreven wat er successievelijk moet worden bestudeerd en uitgevoerd. De studiewijzer bevat verwijzingen naar andere documenten, websites, video's, etc. Diverse modules bevatten facultatieve onderdelen, bedoeld ter verrijking en/of verdieping. Een en ander wordt duidelijk aangegeven in de studiewijzer. De syllabus wordt in z'n geheel zowel als hard copy als digitaal ter beschikking gesteld en omdat alle leerstof hierin is terug te vinden en van alle opgaven uitwerkingen voorhanden zijn, kunnen leerlingen ervoor kiezen modules in zelfstudie te doen.